

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24,
31-25, 31-26.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 34-92 in 33-92.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaš-
evanje iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30.— Din.
Za inozemstvo 50.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Conversione di dinari in lire italiane Zamenjava dinarjev v italijanske lire

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana

rende noto:

Con Regio Decreto 2 giugno 1941-XIX, pubblicato nella Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia il 17 stesso mese viene disposto:

a) che nei territori dell'ex Regno di Jugoslavia costituenti la provincia di Lubiana la moneta avente corso legale è la lira italiana;

b) che la conversione in lire dei dinari, legalmente emessi e circolanti, in legittimo possesso dei residenti nei territori anzidetti, sarà effettuata al cambio di Lire 38 per ogni 100 dinari;

c) che allo stesso cambio dovranno essere regolati i rapporti di debito e credito di qualsiasi natura stilati in dinari tra i residenti in tali territori.

L'operazione di conversione tra le due valute avrà luogo ne giorni dal 19 al 26 giugno 1941-XIX e sarà effettuata dagli appositi uffici istituiti dalla Banca d'Italia.

I detentori dei biglietti e delle monete metalliche di qualsiasi specie dell'ex Stato di Jugoslavia dovranno presentarsi per il cambio, nel termine assolutamente inderogabile dei giorni sopra stabiliti, ai summenzionati uffici della Banca d'Italia assieme ad una domanda redatta su apposito modello, che sarà fornito dagli uffici medesimi. In tale domanda, che per le persone fisiche sarà fatta globalmente dal capo famiglia, e per gli enti, ditte ed aziende di credito dal loro rappresentante, dovranno essere indicati il cognome, il nome, la paternità e la residenza nonché, se del caso, la qualifica dell'esibitore dei biglietti e delle monete metalliche. Per agevolare la verifica e la contazione, i biglietti dovranno essere esibiti, per il cambio, raggruppati per taglio, le monete per specie e valore.

Sono ammessi alla conversione soltanto i cittadini stabilmente residenti nei territori annessi e per il solo importo delle valute in loro legittimo possesso

Non sono ammessi al cambio i biglietti fuori corso, quelli messi illegittimamente in circolazione, e quelli che per qualsiasi motivo non possano essere riconosciuti validi.

La valuta non presentata al cambio nei termini di cui sopra non avrà più corso legale nel territorio della Provincia ed in quegli altri dell'ex Stato di Jugoslavia annessi all'Italia.

In caso che sortesse contestazione circa la legittimità del possesso o della provenienza della moneta di cui si chiede il cambio, nonché circa la validità di essa, il cambio sarà rifiutato e la valuta sarà trattenuta dagli uffici della Banca d'Italia, previo rilascio di ricevuta, in esenzione da bollo.

In base all'art. 2 del citato R. D. ogni ulteriore decisione in merito alla contestazione sarà demandata ad apposita Commissione la quale ha sede nel capoluogo della Provincia.

Come sancito dallo stesso art. 2 del R. D. nessun gravame è ammesso avverso le decisioni di tale Commissione.

Nei primi tre giorni della suddetta operazione di conversione dovranno, a pena di decadenza, essere presentati i biglietti da mille dinari. I numeri delle serie di tali biglietti dovranno essere indicati a tergo del modello della domanda.

Il cambio dei biglietti delle serie non ritenute valide sarà sospeso in attesa di decisione da parte della Commissione, di cui sopra, ed i biglietti saranno trattenuti in deposito previo rilascio di un esemplare della domanda firmata per ricevuta.

Gli uffici della Banca d'Italia, incaricati di eseguire la conversione, funzioneranno nelle località di cui appresso:

In provincia

presso gli uffici delle Imposte:

1. di Vrhnika,
2. di Dolenji Logatec,
3. di Višnja gora,
4. di Novo mesto,
5. di Črnomelj,
6. di Kočevje,
7. di Ribnica.

A detti uffici potranno affluire tutti gli interessati, compresi i vari Enti pubblici e privati, le banche ed in genere le aziende di credito.

I titolari degli uffici pubblici della provincia, compresi gli uffici postali, disporranno:

a) che a decorrere dal quinto giorno dopo l'inizio dell'operazione di conversione, le Casse degli uffici stessi cessino di accettare in pagamento valuta in dinari;

b) che la valuta in dinari esistente in cassa alla sera precedente a tale giorno venga portata per il cambio alla più prossima delle anzicelenate località dove funziona un ufficio-cambio della Banca d'Italia.

In Lubiana-città:

1. presso la Direzione di Finanza,
2. presso l'Ufficio delle Imposte (Palazzo di Giustizia)
3. presso la Divisione Finanza del Banato.

A detti uffici potranno affluire tutti gli interessati, fatta eccezione per le aziende di credito, per l'Istituto Pensioni impiegati privati (Pokojninski zavod) e per gli uffici statali nei confronti dei quali si stabilisce quanto segue:

Le aziende di credito comunque denominate, e l'Istituto Pensioni anzidetto effettueranno, tutti, presso la Rappresentanza in Lubiana della Banca d'Italia (Narodna banka) il cambio del fondo di cassa risultante dall'ultima situazione. Peraltro le aziende di credito ad ogni sera dei giorni stabiliti, come sopra, per la conversione, dovranno notificare a detta Rappresentanza della Banca d'Italia la loro situazione di cassa in dinari ed in lire italiane.

Gli uffici delle Imposte, e la Manifattura Tabacchi, gli uffici delle Dogane e gli uffici postali di Lubiana dopo le ore 12 dell'ultimo giorno di quelli stabiliti per la conversione, faranno affluire le loro disponibilità in dinari, accompagnate da distinte di versamento rispettivamente alla Direzione di Finanza, alla Cassa Centrale della Direzione delle Dogane ed alla Cassa dell'Ufficio Postale di Lubiana-centro, le quali dovranno poi riversarle alla Banca d'Italia.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino

razglaš:

S kraljevo uredbo z dne 2. junija 1941-XIX, objavljeno v Uradnem listu kraljevine Italije z dne 17. t. m., se odreja:

a) Na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, ki tvori Ljubljansko pokrajino, je denar z zakonito veljavnostjo italijanska lira;

b) dinarji, po zakonu izdani in v obtoku, ki so v zakoniti posesti prebivalcev tega ozemlja, se zamenjajo v lire po razmerju 38 lir za vsakih 100 dinarjev;

c) po istem tečaju se morajo med prebivalci tega ozemlja poravnati dolžniški in upniški razmerja katere koli vrste, glaseča se na dinarje.

Zamenjava med tema veljavama se izvede v dneh od 19. do vštete 26. junija 1941-XIX, opravijo pa jo posebne poslovalnice, ki jih postavi »Banca d'Italia«.

Imetniki katere koli vrste bankovcev in kovanega denarja bivše jugoslovanske države morajo te predložiti v zamenjavo v zgoraj določenih dneh nikakor podaljšljivega roka pri zgoraj omenjenih poslovalnicah zavoda »Banca d'Italia« hkrati s prošnjo, sestavljeno na posebnem obrazcu, ki se dobi pri teh poslovalnicah. V tej prošnji, ki jo za fizične osebe napravi skupno rodbinski glavar, za ustanove, tvrdke in denarne zavode pa njih predstavnik, je treba navesti priimek, ime, očetovo ime, bivališče, po potrebi pa tudi, kaj je predložitelj bankovcev in kovanega denarja. Da se olajšata pregled in štetje, se morajo predložiti bankovci v zamenjavo razvrščeni po vrednostnih zneskih, kovani denar pa po vrstah in vrednosti.

Zamenjati so upravičene samo osebe, ki stalno prebivajo na priključenem ozemlju in samo za denarni znesek, ki je v njih zakoniti posesti

Ne zamenjajo se bankovci izven tečaja, nezakonito v obtok dani bankovci in tisti, ki bi se iz katerega koli vzroka ne mogli priznati za veljavne.

Denar, ki bi se ne predložil v zamenjavo v zgoraj določenem roku, ne bo imel več zakonite veljavnosti na ozemlju pokrajine in na drugih ozemljih bivše jugoslovanske države, priključenih Italiji.

Če bi nastal spor o zakoniti posesti ali izvoru denarja, čigar zamenjava se zahteva, kakor tudi o njegovi veljavnosti, se zamenjava odkloni, poslovalnice zavoda »Banca d'Italia« pa pridržijo denar in izdajo zanj nekolokovano prejemno potrdilo.

Po čl. 2. zgoraj navedene kraljeve uredbe se odkaže vsaka nadaljnja odločitev o sporu posebni komisiji, ki ima svoj sedež v glavnem mestu pokrajine. Kakor določa isti člen 2. kraljeve uredbe, zoper odločbe te komisije ni pritožbe.

V prvih treh dneh zgoraj omenjene zamenjave se morajo predložiti tisočdinarski bankovci, ker drugače izgubijo vrednost. Številke serij teh bankovcev se morajo zapisati na hrbtni obrazca za prošnjo.

Zamenjava bankovcev tistih serij, ki se jim ne prizna veljavnost, se odloži, dokler ne odloči zgoraj omenjena komisija, bankovci se pa pridržijo v pologu, o čemer se izda podpisan izvod prošnje kot potrdilo.

Poslovalnice zavoda »Banca d'Italia«, ki jim je poverjena zamenjava, bodo poslovale v sledečih krajih:

V Ljubljanski pokrajini:

pri davčnih upravah

1. na Vrhniki,
2. v Dolenjem Logatcu,
3. v Višnji gori,
4. v Novem mestu,
5. v Črnomlju,
6. v Kočevju,
7. v Ribnici.

Do teh poslovalnic se morejo obrniti vsi prizadeti, včevši razne javne in zasebne ustanove, banke in denarne zavode vobče.

Starešine javnih uradov v pokrajini, včevši poštne urade, imajo odrediti:

a) da od petega dne po začetku zamenjavanja dalje prenehajo blagajne teh uradov sprejemati plačila v dinarski blagajni;

b) da se dinarska gotovina, ki bo v blagajni na večer pred tem dnevom, odvede radi zamenjave v najbližjega izmed zgoraj navedenih krajev, kjer posluje zamenjevalnica zavoda »Banca d'Italia«.

V Ljubljani - mestu:

1. pri finančnem ravnateljstvu,
2. pri davčnem uradu za okolico (justična palača),
3. pri banovinskem finančnem oddelku.

Do teh poslovalnic se lahko obrnejo vsi prizadeti, izvzemši denarne zavode, »Pokojninski zavod za nameščence« in državne urade, glede katerih se odreja takole:

Denarni zavodi s kakršnim koli imenom in navedeni Pokojninski zavod opravijo zamenjavo blagajniške gotovine po svojem zadnjem sklepu pri predstavnstvu »Banca d'Italia« v Ljubljani (Narodna banka). Razen tega pa morajo denarni zavodi vsak večer teh, za zamenjavo določenih dni prijaviti predstavnstvu »Banca d'Italia« svoje blagajniško stanje dinarjev in lir.

Davčne uprave, tobačna tovarna, carinarnice in poštne uradi v Ljubljani morajo po 12. uri zadnjega izmed dni, ki so določeni za zamenjavanje, odvesti svojo dinarsko gotovino z vplačilnim spiskom po pristojnosti finančnemu ravnateljstvu, osrednji blagajni carinskega ravnateljstva ali blagajni glavne pošte v Ljubljani, ki jih potem oddajo zavodu »Banca d'Italia«.

Tudi javni uradi morajo za zamenjavo vložiti na posebnem obrazcu sestavljeno prošnjo pri organih zavoda »Banca d'Italia«.

V smislu člena 5. omenjene kraljeve uredbe morajo lastniki in vobče imetniki vrednostnih papirjev, izdanih v kraljevini Jugoslaviji po državi ali z državnim jamstvom, po javnih krajevnih ustanovah in zemljiških ter kmetijskih kreditnih zavodih, v istih dneh, določenih za zamenjavo, izročiti te papirje v poseben polog pri kakem denarnem zavodu njih zaupanja.

Ti vrednostni papirji se morajo položiti s spiskom v dvojniku, čigar obrazci se dobe pri bankah prevzemnicah pologov; v teh obrazcih se morajo vpisati vrednostni papirji jasno in razločno po vrstah in vrednostnih zneskih z navedbo imenskega zneska in začetka obrestovanja za vsak vrednostni papir

Roosevelt še vedno izziva

Washington, 18. jun. s. Dne 16. junija je ameriška vlada izročila odpravniku poslov nemškega poslanstva v Washingtonu not, v kateri je zahtevala, da morajo vsi funkcionarji in nameščenci nemških konzulatov, nemških knjižnic v New Yorku, agencije Transocean in urada nemških državnih železnic, zapustiti ozemlje Zedinjenih držav. V notji je bilo kot razlog za to zahtevo navedeno nedopustno zadržanje zgoraj omenjenih nemških funkcionarjev in uradnikov. Nemška vlada je odbila te očitke, ki so neutemeljeni, in je protestirala v Washingtonu zaradi tega postopka ameriške vlade, ki je v nasprotju z mednarodnimi pogodbami.

Trst, 18. jun. u. Berlinski dopisnik »Piccola«, Taulero Zulberti, poroča:

Kakor je znano, je Roosevelt odredil takojšnjo zaporo nemških konzularnih, železniških in turističnih uradov, kakor tudi uradov ameriškega uradništva agencije Transocean, ki je v zvezi z DNE. Osebe vseh teh uradov bo moralo zapustiti do 10. julija ozemlje Zedinjenih držav.

V utemeljitvi, ki jo je prečital Cordell Hull novinarjem, je rečeno, da gre za ukrep, ki je postal potreben zaradi dejstva, da »so konzularni, železniški, turistični uradniki ter uradniki informacijske agencije, razvijali delavnost, ki je nasprotna življenjskim interesom države, skušajoč zlasti sabotirati oboroževanje.«

Druga uradna utemeljitev, ki jo merodajni organi Bele hiše obsežno komentirajo, pa pravi, da »je bil s tem napravljen konec intrigam, komplotom in mahinacijam nemške pete kolone, ki je financirala izolacionistični pokret in vzemirjala delavstvo. Zapora kreditov in po nadaljnjih 48 urah zapora imenovanih uradov sta presekali vsako nedovoljeno aktivnost in s tem preprečili nevarnost težjih deliktov. Na čelu pete kolone, zaključuje utemeljitev, je bil nemški generalni konzul v San Franciscu, kapitan Fritz Wiedemann, bivši Hitlerjev osebni adjutant.«

Doslej je vlada v Berlinu vedno odklanjala, da bi vzela na znanje premišljena izzivanja z druge strani Oceana, sedaj pa bo mera kmalu polna. Sedaj je jasno, pripominjajo v berlinskih krogih, da hoče ameriški predsednik porušiti enega za drugim vse mostove. V ostalem so mnoge ameriške politične osebnosti smatrale za umestno, da se prav v tem smislu javno izražajo. Neki član kongresa na primer je izjavil, da bo zapori nemških konzulatov kmalu sledila prekinitve diplomatskih odnosov. Mornariški minister polkovnik Knox pa je včeraj v govoru na nekem javnem zborovanju šel še dalje ter je dal razumeti, da Zedinjene države morajo vstopiti v vojno in da je odločitev v tem smislu samo še vprašanje časa.

Očividno z namenom, da bi se podčrtal značaj teh novih nezasišanih izzivanj, je Roosevelt nekaj minut potem, ko je bila nemškemu veleposlanstvu predložena zgoraj omenjena nota, konferiral s poveljniki oboroženih sil, potem pa je spustil v svet »informacijo iz verodostojnega vira« o namenu te izredne seje. Ta informacija navaja naslednje namene:

1. Takojšnjo pošiljate večjega števila težkih bombnikov Angliji.
2. Takojšnjo pošiljate ogromnih količin vojnega materiala na Bližnji vzhod.
3. Ukrepe, ki bodo zajamčili, da pridejo bombniki in vojni material do svojega cilja.

Naslednje verodostojne informacije govore o možnosti nove seje z namenom, da določi velik načrt za obrambo ameriške trgoške mornarice, zlasti na Atlantiku in Indijskem oceanu.

Omenjeni berlinski krogi registrirajo s primerno pozornostjo vse te nedvoumne manifestacije. Zavedajo se popolnoma namenov in predlogov vojne kilke v Washingtonu in tudi predvidevajo, kakšen bo očitveno nadaljnji razvoj. Vse to, pripominjajo v Berlinu, niti najmanj ne vzemirja niti Rima niti Berlina in ne more povzročiti, da bi izgubili ravnotežje, ker je to ravnodušnost močnega. Med tem pa vendarle ugotavljajo v Berlinu, kdo je za tak razvoj odgovoren. Nične ne more dvomiti, da je Rooseveltova Amerika stalno izzivala in še sistematsko izziva sile osi, ki si v ostalem glede tega nikdar niso delale iluzij. Vse to je bilo nameravano in preračunano, kakor je ponovno izjavil Hitler in kakor je to indirektno ponovil Duce pred tednom, ko je dejal, da »nas ameriška intervencija ne vzemirja preveč.« Izredna vojna napoved ne bi spreminila dejanskega položaja.

Zakaj neki je Roosevelt potem smatral za umestno, da pospeši razvoj dogodkov prav v tem trenutku? Odgovor je dovolj

Nadaljevanje na 2. strani

Anche per gli uffici pubblici è obbligatoria la presentazione agli organi della Banca d'Italia della domanda di conversione redatta sull'apposito modello. In base all'art. 5 del ripetuto R. Decreto, i possessori e comunque detentori di titoli emessi nell'ex Regno di Jugoslavia, dallo Stato o con garanzia dello Stato, da enti pubblici locali e da istituti di credito fondiario ed agrario dovranno, nei medesimi termini fissati per il cambio, costituirli in deposito di specie presso una azienda di credito di loro fiducia.

Detti titoli dovranno essere accompagnati da distinta in doppio esemplare i cui modelli saranno forniti dalle Banche depositarie nella quale essi saranno elencati in modo chiaro ed intelligibile, per specie e taglio, con indicazione dell'importo nominale e della decorrenza degli interessi di ciascun titolo, nonché con indicazione dell'importo nominale di ciascuna specie di titoli e di quello complessivo di tutti i titoli. I titoli stessi verranno ordinati secondo il loro numero progressivo dal più basso al più alto; un esemplare della distinta debitamente timbrato, datato e firmato, sarà restituito in segno di ricevuta all'esibitore. I depositanti possono fare la distinta in modelli da loro stessi predisposti, purché contenenti tutte le indicazioni di cui sopra.

Le aziende di credito, cui saranno affluiti i titoli per il deposito sopra menzionato, dovranno, il giorno successivo alla scadenza del termine per il deposito, comunicare telegraficamente all'Ispettore del Tesoro presso l'Alto Commissariato l'importo totale dei titoli ricevuti in deposito ivi compresi quelli di loro proprietà, per i quali avranno rilasciata ricevuta a sé stesse, ed inviare entro i tre giorni successivi un elenco contenente i nominativi dei depositanti, la specie e l'importo dei titoli complessivamente depositati.

Fino a tutto il giorno 26 giugno 1941-XIX è rigorosamente vietata l'introduzione nei nuovi territori annessi — per qualsiasi causa e per qualsiasi importo — delle valute e dei titoli soggetti, rispettivamente, alla conversione od al deposito.

Nei confronti di coloro che si renderanno responsabili di infrazioni alle suindicate disposizioni sarà applicata la totale confisca dei valori che avranno formato oggetto di contravvenzione, salva l'applicazione delle maggiori sanzioni previste dalle vigenti disposizioni doganali e penali.

Lubiana, 18 giugno 1941-XIX.

L'Alto Commissario: EMILIO GRAZIOLI

kakor tudi z navedbo imenskega zneska vsake vrste vrednostnih papirjev in skupnega imenskega zneska vseh papirjev. Vrednostni papirji naj se razvrstijo po njih zaporedni številki od najnižje do najvišje; en primerek spiska, pravilno štampljiran, datiran in podpisan, se vrne predložitelju kot prejemno potrdilo. Položniki lahko napravijo spisek na obrazcih, ki si jih napravijo sami, da le obsegajo vse zgoraj naštet podatke.

Denarni zavodi, ki prejmejo vrednostne papirje v zgoraj omenjeni plog, morajo naslednji dan po poteku roka za položbo brzojavno sporočiti zakladnemu nadzorniku pri Visokem komisariatu celokupni znesek vrednostnih papirjev, prevzetih v plog, prištevši k tem lastne, katerih prevzem potrdijo sami sebi, in poslati v naslednjih treh dneh spisek z imeni položnikov, vrsto in zneski vrednostnih papirjev, kolikor je bilo vsega položnih.

Do vstetega dne 26. junija 1941. je najstrožje prepovedan vnos denarja in vrednostnih papirjev, zavezaniz zamenjavi oziroma položbi, na novo priključena ozemlja po kakršnem koli naslovu in za kakršen koli znesek.

Zoper vse, ki kršijo kršitev gornjih predpisov, se odredi popolna zaplenba vrednostnih papirjev, glede katerih se prestopke stori, nekvarno višjim kazenskim odredbam po veljajočih carinskih in kazenskih predpisih.

Ljubljana 18. junija 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

EMILIO GRAZIOLI

Nello „Slovenski Narod“

per uno sbaglio tecnico sono state scambiate le prime due righe dopo le denominazioni degli uffici ai quali si eseguirà la conversione di dinari in lire.

Pomanjkanje živil na Irskem

Dublin, 18. junija ir. Irski minister za prehrano je izjavil v parlamentu, da se čuti na Irskem vedno večje pomanjkanje živil. Minister je izrazil upanje, da bo mogoče vzdržati prehrano do nove žetve, v to

svrhu pa bo treba uvesti mešanje moke, ker je vsak dovolj živili po morskimi poti na Irsko v sedanjem trenutku izključen.

Racioniranje bencina v Avstraliji

New York, 18. junija ir. Iz Sidneya poročajo, da je odredil avstralski ministrski predsednik izredne ukrepe za povišanje obrambne sposobnosti države. Med drugim so uvedli racioniranje bencina, kontrolo prevoza in prodaje premoaga ter prepoved stavk.

Ameriške vojaške priprave na Filipinih

Tokio, 18. junija s. List »Asahi« objavila dopis iz Manile, v katerem poročevalec opisuje velike priprave, ki jih Zedinjeno države izvršujejo na Filipinskem otočju. Po zadnjem odloku vojaških oblasti je bilo poklicanih pod orožje 6000 rezervnih častnikov za 3 mesece. Naročeno jim je bilo, naj vežbajo novince ter jih seznanijo z novim sodobnim načinom bojevanja.

Odhod japonske delegacije iz Batavije

New York, 18. jun. d. Iz Batavije poročajo, da je japonska trgovska delegacija napravila poslovilni obisk pri guvernerju Nizozemske Vzhodne Indije. Delegacija odpušča dne 29. t. m. z ministrom Jošizavo na čelu v Tokio.

Vangčingvej pri mikadu

Tokio, 18. jun. d. V cesarski palači je sprejel danes cesar v avdienci predsednika nankinske vlade Vangčingveja. Nato je bil svečan banket na čast Vangčingveja, ki so se ga tudi drugi udeležili min. predsednik Konoje, zunanji minister Macuoka in več drugih ministrov.

Rooseveltov sin v Lizboni

Lizbona, 18. jun. d. Semkaj je večeraj prispel z letalom iz Kaira Rooseveltov sin James, ki se je mudil v posebni misli na Bližnjem vzhodu. Opoldne je sprejel v hotelu, v katerem se je nastanil, portugalske novinarje ter jim je podal nekaj izjav. Med drugim je dejal, da se je v Kairu sestal s posebnim ameriškim odposlancem Harrimanom, s katerim je razpravljao o vprašanju, ki se tičejo Bližnjega vzhoda in Anglije. Novinarji so vprašali Jamesa Roosevelta tudi o onem odstavku iz nedavnega govora njegovega očeta, ki omenja portugalske otoke na Atlantiku. James Roosevelt ni hotel dati nobenega odgovora in je samo pripomnil, da ni politični.

James Roosevelt bo odpoval že v dveh ali treh dneh z letalom v Ameriko.

Portugalska ojačenja na Kapverdskih otokih

Lizbona, 18. junija ir. Davi se je vkrcal v tukajšnjem pristanišču nov oddelek portugalske vojske, ki je namenjen za ojačenje posadke na Kapverdskih otokih. Pred vkrcanjem je vojaštvo defiliralo mimo ministra za kolonije, podtajnika vojnega ministrstva in vojaškega guvernerja Lizbone.

Smuts napoveduje nove žrtve

Rim, 18. jun. s. Ministrski predsednik Južnoafriške unije, general Smuts, je v nekem govoru v Pretoriji opozoril državljane, naj ne mislijo, da ne bodo več potrebne žrtve, kajti v resnici se je vojna šele pričela in prebivalci Južne Afrike se morajo pripraviti na nove hude preizkušnje.

Angleška blokada finske luke Petsamo

New York, 18. jun. d. Kakor javlja Ass. Press iz Londona, je izjavil zastopnik angleške vlade, da Anglija odsej ne bo več dovolila nobeni ladji plovbe v finsko luko Petsamo.

Obnovljene železniške proge v Traciji

Carigrad, 18. junija. s. Minister za javna dela Cebesti je danes izjavil, da so bili železniški mostovi, ki so jih porušili Grki ob priliki svojega umika iz vzhodne Tracije na progi Carigrad-Odrin, skoraj do celja popravljani. Vladi bodo v kratkem vozili v obeh smereh.

Huda letalska nesreča v Rumuniji

Bukarešta, 18. jun. rs. V trenutku spuščanja se je davi letalo potniške proge Bukarešta-Sofija zrušilo na zemljo. 10 potnikov je mrtvih, med njimi svetnik tukajšnjega bolgarskega poslanstva in tiskovni ataše nemškega poslanstva.

Ukrepi proti špekulantom v Perziji

Teheran, 18. jun. ir. Iranska vlada je odredila ostre ukrepe proti navijalcem cen za živila. Trgovci, ki bi se pregrešili proti odredbam bodo kaznovani z zaporom. Tudi proti prekupevalcem z živili so določene stroge kazni.

lahek in enostaven: Ker postaja položaj Anglije od dneva do dneva obupnejši in ker bi samo intervencija Zedinjenih držav po mnenju Bele hiše preprečila katastrofo.

Blokada ameriškega imetja v Italiji

Rim, 18. jun. s. Včeraj je »Službeni list« objavil zakonski dekret z odredbami glede imovine, ki jo imajo osebe ameriške nacionalne pripadnosti v Italiji. Ta ukrep je zakonita represalija proti odredbam, ki so bile izdane v Zedinjenih državah v škodo italijanskim interesom.

Zakonski dekret, ki se je takoj uveljavil, odreja:

a) Italijanskim državljanom, ki dolgujejo državljanom Zedinjenih držav v kakršnikoli obliki kakršnekoli vsote denarja, je prepovedano, da bi jim izročili ali izplačali vrednostne papirje ali drugo imovino. Enaka prepoved velja za inozemce, ki bivajo v Italiji ali pa tudi drugod, glede vrednostnih papirjev in druge imovine, ki jih imajo na ozemlju države. Prepoved v smislu prvega odstavka 1. člena ne velja za italijanske državljanke, ki prebivajo v Zedinjenih državah.

b) Razveljavlja se glede pripadnikov Zedinjenih držav sleherni razpolaganje s krediti, vrednostnimi papirji in drugo imovino v smislu 1. člena, kakor tudi z nepremičninami, ki jih imajo na ozemlju države.

c) Italijanski državljan, kakor tudi družbe in ustanove, ki imajo svoj sedež ali bivališče na ozemlju države, morajo predložiti pismeno prijavo svojih dolgov, čeprav še niso izplačljivi, najbližji podružnici Zavoda »Banca d'Italia« kot blagajni Nacionalnega zavoda za plačilni promet s tujino, kolikor so njihovi dolžniki pripadniki Zedinjenih držav, pa tudi vseh vrednostnih papirjev in druge imovine, ki jih imajo pri njih naložene ali shranjene. Obveznost take prijave velja tudi za pripadnike katerekoli druge narodnosti, čeprav za nje ne veljajo okoliščine, kakor so navedene v prejšnjem odstavku. Prijava mora biti izvršena v 25 dneh po uveljavitvi dekreta, za nove obveznosti pa v 25 dneh od dneva, ko so nastale. Odredbe pod a) ne veljajo za ameriške državljanke, ki so v trenutku, ko je bil dekret izdan, bivali v Italiji.

d) V primeru nujne potrebe ali drugih posebnih razlogov se smejo izdati posebna dovoljenja za plačila ali odlog odredb tega dekreta.

e) Kdorkoli bi izvršil plačila ali predajo kakršnekoli imovine v nasprotju z določbami tega dekreta, se kaznuje z zaporom do 5 let in z denarno kaznijo v petkratnem znesku vsote, ki je bila izplačana, ali vrednosti imovine, ki je bila izročena, v nobenem primeru pa ne z manjšo denarno kaznijo kakor 10.000 lir. Kdorkoli bi sodeloval pri izvedbi finančnih operacij, kakor so navedene pod b), se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno kaznijo do 3.000 lir. Kdorkoli ne bi v smislu odredb pod c) prijavil dolgov, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in denarno kaznijo do 3.000 lir. Kazen se podvoji v primeru, če je bila prijava izvršena, pa je vsebovala napačne podatke.

Tudi v Nemčiji

Berlin, 18. junija. s. V svrhu represalij proti podobnemu ukrepu, ki ga je izdala vlada v Washingtonu, je nemška vlada odredila blokado vse imovine državljanov Zedinjenih držav, ki je na nemškem ozemlju. Ta ukrep se je takoj uveljavil.

Boji v Siriji

Vichy, 18. jun. d. Poročilo, ki ga je snodi objavilo francosko vojno ministrstvo o bojih v Siriji, javlja:

Ob obronkih Džebel Drusa in Hermona ter ob obali Libanona se nadaljujejo protinapadi francoske vojske. Angleške vojne sile ob obali so zmanjšale svojo aktivnost, ker jim manjka podpora mornarice. Postojanke, ki so jih naše čete v ponedeljek osvojile, so bile konsolidirane in izgrajene. Francosko letalstvo je izvedlo več napadov na sovražne postojanke, zlasti na postojanke topništva in vojske v zaledju. Angleška letala so v noči na torek dvakrat bombardirala Rajak in Honzo, ne da bi povzročila škodo ali žrtve.

Francoska protiofenziva

Amsterdam, 18. jun. d. Kakor javlja snodi uradno angleško vojno poročilo iz Kaira, so Francozi pričeli v Siriji z veliko protiofenzivo pri Mersajumu in Kenetiri.

Vichy, 18. junija s. Uradno objavljajo, da so v prejšnji noči in včeraj francoske čete zelo ojačile osvojene postojanke ter se močno utrdile. Sovražniki jih je skušal pregnati s silovitimi napadi, pa je bil povsod odbit. Francosko letalstvo je izvršilo niz učinkovitih bombardiranj na sovražne baterije ter je obsulo z bombami tudi ozadje ter pota, ki vodijo iz zaledja na fronto.

Letalska ojačenja

Bejrut, 18. jun. d. Semkaj je prispel v letalu podtajnik za letalstvo Bergeret, ki bo inspiriral letalska ojačenja, poslana v Sirijo iz Afrike in Francije.

Potopljen francoski rušilec

Vichy, 18. jun. d. Francoska admiralteta javlja, da je bil ob obali Sirije potopljen francoski rušilec. 7 mornarjev je pri tem izgubilo življenje.

Prva obletnica novega režima v Franciji

Vichy, 18. jun. ir. Ob prvi obletnici prevzema vlade je imel maršal Petain po radiu govor francoskemu narodu. Dejal je, da se bori francoski narod še vedno z velikimi težavami, pozval pa je Francoze, naj zaupajo v vlado. Delo obnove se je pričelo. Maršal Petain je izrazil prepričanje, da si bo Francija opomogla od posledic nesrečne pustolovščine, v katero je bila potegnjena.

Protižidovski izgredi v Bagdadu

Ankara, 18. jun. ir. Iz Bagdada poročajo, da je arabsko prebivalstvo v iraški prestolnici linčalo 500 židov, ki so preveč očitno kazali svoje zadovoljstvo nad prihodom Angležev v Irak.

Angleška ofenziva pri Sollumu strta

Tridnevna bitka se je končala s popolnim uspehom zavezniških sil — Hude izgube angleških oklopnih oddelkov — 14 angleških letal sestreljenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 18. junija naslednje 378. vojno poročilo:

V noči na 18. junija so naša letala bombardirala letalska oporišča na Malti. V Severni Afriki se je bitka pri Sollumu po treh dneh silovitih bojov med močnimi angleškimi oklopnimi oddelki, podpiranimi od boljšega dela letalstva Srednjega vzhoda, ter med kopnimi in letalskimi italijansko-nemškimi silami, končala z našim popolnim uspehom. Potem, ko je bil sovražnik napad zmlonjen, se je hitro pričel italijansko-nemški protinapad z veliko silovitostjo, ki je ogrozil krila in hrbet napadalec. Angleži so preprečili močne izgube, zlasti na oklopnih sredstvih. 14 angleških letal je bilo sestreljenih. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča. Ostanke sovražnih sil skušajo doseči svoje izhodne postojanke, zasledovani od oddelkov kopne vojske in nadlegovani od zavezniškega letalstva.

Iz Vzhodne Afrike ni ničesar novega poročati.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 18. jun. (DNB). Vrhovno vojno poveljništvo je izdalo danes naslednje poročilo:

Poskus sovražnika z uporabo najmočnejših oklopnih sil, da bi prodrli našo fronto na egiptski meji in razbil obkrožitev Tobruka, se je izjalovil z izredno hudimi angleškimi izgubami, predvsem na oklopnih bojnih vozovih. Protinapad nemškega afriškega zbora, ojačenega z italijanskimi četami, se je končal s popolno zmago zavezniškega orožja. Sovražnik je bil vržen nazaj in se umika. Vodstvo in čete so se v teh tridnevnih težkih bojih v pušavi obnesle odlično in so izvršile ogromno delo. Nemško in italijansko letalstvo je bistveno pripomoglo k uspehu. V teku 17. junija je bilo sestreljenih 14 angleških letal, sovražnik pa je bil z zaporednimi napadi oddelkov bojnih in strmoletnih letal na več krajih prisiljen, da se je umaknil.

Podmornice so potopile na severnem in srednjem Atlantiku 5 sovražnih trgovskih ladij s skupno 31.933 tonami.

Nemški lovci so si priborili tudi večeraj pri letalskih bojih nad kanalsko obalo preprečevalno zmago nad angleškim letalstvom. Pri poskusu sovražnika, da bi pod močno zaščito lovcev z bojnimi letali prišel nad zasedeno ozemlje, je bilo sestreljeno 21 angleških lovskih letal in sicer 15 tipa Hurricane, 5 tipa Spitfire in 1 tipa Brewster.

Letalstvo je bombardiralo letališče, postojanke protiletalskega topništva in pristanišče naprave na vzhodu in jugovzhodu angleškega otoka. Vzhodno od Sunderlanda je bil zažgan velik parnik za prevoz goriva.

Sovražnik je metal zadnjo noč s slabšimi silami v zapadni Nemčiji rušilne in zažigalne bombe, zaradi katerih je bilo mnogo ljudi ubitih ali ranjenih. Stvarna škoda je nastala samo v stanovanjskih okrajih. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili dve izmed napadajočih letal.

Tako je sovražnik v teku večerajšnjega dneva in zadnje noči izgubil skupaj 37 letal. Tri lastna letala so bila izgubljena.

Letalski napadi na Anglijo

San Sebastian, 18. junija. ir. Uradno angleško poročilo javlja, da so preteklo noč metala nemška letala bombe zlasti na vzhodno obalo Anglije. Napadi so povzročili škodo in žrtve.

Letalska bitka nad Kanalom

Berlin, 18. jun. d. Vrhovno poveljništvo nemških oboroženih sil je javilo snodi v posebnem poročilu, da so nemška letalska letala v letalski bitki nad Kanalom večeraj zopet izvajala veliko zmago nad angleškimi letali. V večernih urah so nemški lovci o priliki poskusa sovražnih lovskih letal, da bi napadla Kanal, sestrelili 20 angleških lovskih aparatov. Nemci so izgubili pri tem samo eno lovsko letalo.

Berlin, 18. jun. ir. K letalski bitki, ki se je večeraj vršila nad Kanalom javljajo še naslednje podrobnosti:

Nemška letalska letala so takoj posegla v boj, čim so se angleška letala približala obali. Po hudi borbi so nemška letala preprečila, da bi bila mogla angleška letala izvesti nameravane napade. Izmed 20 sestreljenih angleških letal jih je bilo 13 vr-

ste Hurricane, 4 Spitfire eno pa tipe Bristol. Ostali dve letali sta bili še neugotovljenega tipa. Nemška letala so izvajala zmago, čeprav so bili Angleži številčno v veliki premoči.

Berlin, 18. junija s. O hudih spopadih, ki so se razvili večeraj med nemškimi in britanskimi lovci, se doznajajo sedaj naslednje podrobnosti:

Nemški lovci so sestrelili 13 Hurricaneov in 4 Spitfire, 1 Brewster ter 2 lovski letali tipa, ki še ni ugotovljen. Sovražne bombe, ki so spremljale množičevilni lovci. Ko je sovražnik skušal prodrati nad zasedeno del Francije, so se nemški lovci takoj dvignili ter se zapletli s sovražnikom v ljuto borbo. Večjemu delu britanskih letalcev je bilo onemogočeno doseči določene cilje. Berlinski vojaški krogi zlasti poudarjajo izredno odlični uspeh nemške obrambe, ki je uničila 20 sovražnih letal kljub premoči napadalec. Sovražnik je utrpel zelo težke izgube ter ni niti približno izvedel nameravane akcije.

Angleška letala nad zapadno Nemčijo

Berlin, 18. jun. ir. Preteklo noč so angleška letala preletela nekaj krajev zapadne Nemčije, pri čemer so metala rušilne

Maršal de Bono se je poklonil Italijanskim vojakom, padlim v svetovni vojni

Inspekcija pri I. Grenadirskem polku in pri XIII. Artilerijskem polku

Ljubljana, 18. junija. Drugi dan svojega bivanja v Ljubljani je Maršal Italije de Bono posvetil poklonitvi padlim italijanskim vojakom, pokopanim na ljubljanskem pokopališču, ter inspekciji tukajšnjih posadk.

Ob 10. uri se je napotil v vojašnico I. Polka Sardinjskih Grenadirjev, kjer mu je izkazala čast posebna četa zbrana ob vzhodu. Takoj nato je Maršal stopil v pripravljeno ložo ter je prisostvoval paradi polka, ki je sprejel Maršala v sklenjenih vrstah na dvorišču. Z odredi I. polka je bil tudi bataljon možnarjev in spremna baterija. Ekscelencija de Bono se je nekoliko porazgovoril s poveljnikom, nato pa je posetil vojašnico ter odšel tudi v vojaško bolnico, kjer so ga sprejeli zdravniki in dodeljeni mu oficirji. V bolnici se je ljubuznostno razgovarjal z nekaterimi bolnimi vojaki, potem je odšel na mestno pokopališče.

Pred grobovi, v katerih počivajo posmrtni ostanki italijanskih vojakov iz velike vojne, je maršala z vojaškim pozdra-

in eksplozivne bombe. Nekaj stanovanjskih naselbin je bilo poškodovanih. Zaradi močnega in preciznega streljanja protiletalskega topništva so bila angleška letala kmalu prisiljena k umiku.

„Illustrious“ na poti v Singapuro v popravilo

Tanger, 18. jun. s. Iz Gibraltarja so prišle vesti, da je bila velika angleška nosilka letal »Illustrious« izmenjana v Sredozemju z neko drugo veliko angleško vojno ladjo, ker je bila ob napadnih nemškega in italijanskega letalstva hudo poškodovana. Nadomestila jo je vojna ladja »Victorious«. »Illustrious« plove počasi proti Singapuru, kjer bo v tamošnjih dokih popravljena. Sredozemska pristanišča niso več varna za velike angleške ladje, ki jih je treba popravljati.

Pogrešan ameriški opazovalec

Washington, 18. junija ir. Uradno javljajo, da je pogrešan opazovalec ameriške vojske mornarice na bojišču na Bližnjem vzhodu, komodorja Georgea Grawa, že od 13. t. m., ko se je v letalu angleškega vojnega letalstva podal na izvidniški polet.

vom pozdravila častna četa z godbo XIII. Artilerijskega polka. Pod kipom Italije so bila zbrana zastopstva oficirjev.

Lovorjev venec pod simbolom Italije

Godba je zaigrala himno Piave, dva oficirja sta položila maršalov venec pod spomenik, maršal pa je obstal v spoštljivem pozoru. Po izvršenem pobožnem obredu je odšel Maršal de Bono točno ob 16. na Dunajsko cesto, kjer mu je XIII. Sardinjski topniški polk priredil parado na konjih.

Maršal je stopil v vojašnico, ki je popolnoma prenovljena ter očiščena in si je ogledal nekoliko prostorov, nakar je prisostvoval jahalnim vežbam ter gimnastičnim vajam. Precizna izvedba vaj je maršala zadovoljila ter prepričala o visoki stopnji skrbne priprave in vežbe podrejenih mu oddelkov.

Kočljiv položaj Anglije v Sredozemlju

Nemški general o Churchillovih zmotah in vojnih operacijah na Bližnjem vzhodu

Berlin, 18. jun. s. Ob pričetku sovražnosti na Balkanu piše vojaški sodelavec agencije DNB, general Gleiser v. Horte-nau, je v svojem tedenskem poročilu Churchill izjavil, da je Nemčija prisiljena boriti se na dveh frontah. Dogodki so kasneje pokazali, kako se je domnevna nevarnost obrnila proti Angliji, ki mora sedaj prestajati tragične posledice svojih velikanskih zmot. Churchillova opravila v parlamentu zaradi obeh porazov, tistega generala Wavela v Afriki in nepopravljivi izgubi Krete, pripominja general Greiser, so smešna tem bolj, ker je angleški ministrski predsednik prisegel pred vsem svetom, da bo sredozemski otok Krete branjen do zadnjega moža in z vsemi sredstvi. Otroče je sedaj zatiranje, da ni bilo zadostnih sredstev za odpor proti sovražniku. Te izjave so posebno z vojaškega stališča izpoved slabosti, kajti za postojanko strateške važnosti kakršna je Krete, je treba ob ugodnem trenutku žrtvovati vse potrebne sile in sicer za vsako ceno. Vse to kaže, da Angleži nimajo zadostnih sil niti za defenzivno vojno in da nimajo nobenega smisla za predvidevanje. Pobuda sil oši je zaradi tega tem več vredna, čeprav skuša angleška propaganda zmanjšati pomen zmage na Kreti in učinek neprestanih angleških porazov, na

morju in v zraku v Sredozemlju. Angleška mornarica se v resnici nahaja na najbolj nevarnem morskem področju med Kreto in Cirenaike, kjer so si hoteli Angleži hoteli nabrati svoje najbolj sijajne uspehe.

K vsemu temu je treba omeniti, piše vojaški sodelavec DNB, sistematske napade nemških bombnikov, ki imajo svoja oporišča na letališčih, ki so bila obnovljena na Kreti. Kakšne važnosti so te čimdalje hujše ofenzivne akcije oši, kaže tudi zadnji napad Angležev na Sirijo, ki je bil potreben ne samo zaradi propagande, temveč predvsem zato, ker so Angleži spoznali, v kakšnem težkem položaju so in kako je ogrožen Suez, ki ga je treba zaščiti z obsežnim akcijskim pasom v poslednji obrambi. Naravno je, zaključuje pisec, da je bilo potrebno izmisliti si opraviljoče čenče o navzočnosti nemških čet v Siriji, kar omenjamo zaradi tega, ker so si Angleži domisljali, da bodo vkorakali v Sirijo kot osvoboditelji, da bodo triumfalno sprejeti, v resnici pa se morajo trdo boriti proti svojim bivšim zaveznikom. Nj dvoma, da bo ta borba dokončno ločila Francijo in Anglijo in da bo ves evropski kontinent zaradi tega še bolj preziral Anglijo.

Zapiski na robu

Pred sto leti

Nedavno smo poročali o veliki požarni nesreči, ki je zadelo nekatere siromašne družine na lgu in je poleg velike gnotne škodo zahtevala tudi smrtne žrtve. Ko listamo po »Carnioliji« iz leta 1841, najdemo zapisano med kronicarji, da je natančno pred sto leti — dne 4. junija 1841 okrog polnoči — nastal podoben velik požar v prijazni vasi na Orljem, kamor so ljubljanci že takrat radi zahajali na izlet, posebno še ob zorenju črešenj. Pred sto leti je bila v juniju silna suša. Vsi vaški vodnjaki so bili izsušeni. Usodnega dne pa je razsajal močan sever. Ko je nastal požar, so bili vaščani k-kor brez uma in nesreče nikakor niso mogli omejiti.

Poročevalec pravi, da je bila beda ubogih Orljancov po požaru nepopisna. V teku treh zaporednih let so jih namreč obiskale naslednje nesreče: toča, živinska kuga, suša, nekakšna epidemija razširjena živina mrzlica in slednji požar, ki je opustošil vas. Letina je poleg tega kazala najslabše. Takratni poročevalec je pokazal usmiljeno srce, ko je zapisal: »Plemeniti človekoljubi, ki ste že tolikokrat ljubce pomagali trepetnemu človeku, k vam vpijo ti nesrečniki. Pomagajte, pomagajte! Solze hvalečnosti bodo nekdo dragoceni biseri v časi povračila.« Besede, kakršne v današnjih časih pač redko kdaj čitamo.

Irška posebnost

Irci so na glas nenavadni ljudi. Tudi v sedanjih vojni imajo nekaj čisto posebnega. Dovolite, saj ne bomo govorili o visoki politiki, temveč samo povemo naslednjo prigodico:

Irci imajo vas, ki se imenuje Petigo. Polovica te vasi je v vojnem stanju z Nemčijo, medtem ko je druga polovica strogo nevtralna. Kiti Petigo stoji na meji med svobodno Irsko in onim delom otoka, ki pripada Angliji. Če živite v onem delu Petiga, ki je v vojnem stanju, morate nositi plinsko masko in imeti pri sebi legitimacijo. Zvečer morate zgodaj ugasniti luč in morate plačati davek na whisky. Če pa živite v nevtralnem delu Petiga lahko sedite ali slišate popolnoma mirno ob mostu, pušite pipo, pljuvate v reko in uživajte zadovoljstvo, da vaša država ni v vojni z nobeno državo na svetu...

Vas Petigo šteje 346 prebivalcev, ima pa dve občinski upravi, dve šoli, dve carinarnici in dve policiji. Poročevalec, ki nam poroča o tej čudoviti vasi, je strožnik ne-prestano zasledoval — seveda v onem delu Petiga, ki je v vojnem stanju. Naposled mu je rekel vljudno, toda odločno:

— Presim vas, tod mi nikar ničesar ne fotografirate! Če pa se hočete pofotografirati malo dolje, kar tamle na desno, hotele na nevtralni tleh in tam počinite, kar vas je volja...

Najboljše zdravilo

Včeraj je bilo na tem mestu nekaj besed o seneni mrzlici, ki prav zdaj, v času košnje, nedeljuje vrsto ljudi z nevičnim nahodom. V letošnji nagajivi pomladi pa tudi hude prehladi in nikaka posebnost. Zato poslušajte naslednji nasvet, ki ga je zapisal neki francoski zdravnik v pouk vsem prehlajenim:

— Zaljubite se! Zaljubljenost najodločneje pregreja prehlad. Vzmirjenost in vžujzenost, ki jo povzroča ljubezen človeku, ga napravi odpornejšega zoper bolezn. Ljubezen krepi ves živčni sistem, pravi učeni doktor Ljubezen podžiga obtoke krvi, saj slab obtok krvi je v večini primerov kriv prehlad. Ljubezen vzdržuje zdravje in neguje občutek sreče. Tak človek je odpornejši, medtem ko je pobitost zelo primerna za lažji napad bolezni, posebno prehlada.

Modri francoski doktor ni ostal osamljen. Brž se je našel neki angleški zdravnik, ki je podprl ta nauk. Ljubezen, pravi on, podžiga razne žile v organizmu, zato je človek živahnejši. Hodi zraven in prijetno razpoložen, ves njegov organizem deluje bolje. Človek, ki ljubi, rad misli na svojo bodočnost in na svoje dolžnosti. Zato ima več uspeha v življenju. Se prav posebej pa je zaljubljenost dekle mnogo boljše kakor sicer, giblje se bolj ljubko in njena lica razodevajo zdravje.

Dr. Franc Brandstetter

Subičeva 3/I.
zopet redno ordinira

Lepo je na Tolminkem

Ko sem se zjutraj bril pred umivalnikom, se odpru vrata. Bradivoj, ki me je prišel buditi, je prestrašen odskočil:

— Za boga! Skelet! Katakombi!

— Ne boš! Lejze! Soba! — sem ga pomiril.

Hitel sem v kopalnico, kjer me je čakalo že na vseh zgodaj prvo ljubito presenečenje: v beli kadi je z razprostrtimi kosmatimi nožicami prežal pajek-križevac; ti mi bodo menda vse življenje ostali najljubše živalice. Sklenil sem ga fotografirati in ga šele potem vzeti v skatlico. Toda ko sem se vrnil s kamero, pajka-Jake ni bilo nikjer več. Joj meni!

Sešil smo se ob deduha sklistiranem Ope-lu, brez zajtrka, zakaj Gorica je še spala. Lepo smo se pozdravili med seboj in povprašali našega vedjo po zdravju. Da tega ne bi! Na preiskovalen način — v tem je on mojster — je naju tel izpraševali, kdaj sva ležla, kako sva spala, pa še to in ono od snoči. Bradivoj so se v zadregi besede nekam zmedeno zapletale, jaz na sem se umaknil v voz. Opel se je premaknil in zapodil smo proti Šokanu. Nebo ni kazalo ne dežja ne sončnega dne, oboje si lahko prerokoval. Ob šolskamskem slovitnem železnem mostu na en sam kameniti lok te prevzamejo veličastni občutki. V globini usija Šokne doline, na levi Sabotin, na desni Sv. Gora, bobni mlečno zelena silna Soča svojo večno pesem, Soča z edinstveno lepim rstanom-ohodom, šolskamskim mostom. Za nami je ta divota. Vozimo na levem bregu Soče, na drugem teče železnica. Mimo blisne postaja žične železnice na Sv. Goro. Po imenitno tlakovani cesti, ki zavija vedno ob Soči po dolini, zdaj na desno zdaj na levo, prodiramo vedno glob-

Prvi nastop hrvatske vojske

Domobranske in avstrijske tradicije — Prvi vojskovodja in prvi poročniki — Prisega in parada

Proslava godu »očeta domovine« dr. Ante Starčevića, utemeljitelja sodobnega hrvatskega nacionalizma in protagonista hrvatske državne misli, se je vršila letos v znaku prve velike proslave obnovljene hrvatske vojske. Ob tej priliki so vsi hrvatski listi naglašali vrline hrvatskih vojakov in sposobnosti hrvatskih generalov, ki so se izkazali v teku stoletij po raznih tujih bojiščih. Hrvatske vojaške tradicije od Zrinskih preko Jelačića do Borojevića se obnavljajo. Tudi bivša avstro-ogrška monarhija je vedno upoštevala te tradicije in je postavila hrvatske sinove na najvišje vojaške položaje. Domobranstvo se je razvijalo kot posebna hrvatska vojska in njene tradicije bo nadaljevala vojska nove hrvatske države. Na proslavi so sodelovale vse hrvatske vojaške zastave od tridesetletne vojne do zadnje svetovne vojne, ki so jih nosili oficirji in podoficirji, odlikovani z najvišjimi avstrijskimi vojnimi odlikovanji. Današnji poveljniki nove hrvatske vojske so skoraj vsi izšli kot generali, polkovniki ali generalstabi oficirji iz stare avstrijske šole. Vojaška organizacija Hrvatske se nadaljuje tam, kjer se je prekinila leta 1918, seveda s sodobnimi izkušnjami in v novih razmerah. Staro hrvatsko domobranstvo je podlaga, ki jo hočejo modernizirati. Distinkcije z zvezdami na ovratniku s srebrnim trakom za višje oficirje in z zlatim za generaliteto so čisto staro-avstrijske. Dočim so kape moštvu ravno tako avstrijske, so oficirske kape čisto po nemškem vzorcu s črkami »NHD«. Bosanski muslimanski polki so spet dobili nazaj svoj rdeči fci. Samo letalci so obdržali svoje stare jugoslovanske uniforme, toda z nemškimi distinkcijami in po njih je zdaj uniformirana tudi letalska obramba. Tudi razni rodovi vojske se razlikujejo na ovratniku po domobranskih predpisih.

Hrvatska je dobila svojega prvega maršala v osebi g. Slavka Kvaternika, starega ustaškega borca in bivšega generalstabnega polkovnika v štabu generala Borojevića, ki je sodeloval v vseh ofenzivah na Soči. Te dni je bil imenovan za doglavnik v vrhovnem ustaškem vodstvu. Od prvih dni sodeluje s poglavnikom, toda revolucionarno je deloval vedno v domovini, za kar je bil tudi dolgo časa interniran s svojo rodbino na črnogorsko-albanski meji. Tudi pri razslu bivše vojske v hrvatskih krajih je igral skupaj s svojim bratom majorjem Petrom, ki je padel pri proglasitvi nove države in je bil po smrti imenovan za generala, zelo važno vlogo. To vse ne bi bilo mogoče, da niso ustaši že poprej globoko prodrli v sam živčni sistem bivše države, ki ga predstavlja vojska in državno uradništvo. Hrvatska maršalska palica se dosti razlikuje od podobnih vojaških znakov pri drugih narodih, ker ima obliko prastare arijske vojne sekire, pozlačene in posrebrene z bogatim okrasjem. Ta palica vojskovodje bo prešla spet na njegovega naslednika in bo vedno znak najvišje hrvatske vojaške časti. Kakor je znano, je hrvatska vlada v smislu rimske pogodbe o jamstvih in sodelovanju pristala na trajno sodelovanje z italijansko vojsko glede organizacije, tehnične instrukcije kakor tudi glede na vojaške priprave po potrebi. To sodelovanje bo za mlado hrvatsko vojsko tembolj potrebno, ker ona razpolaga sicer z bogato domobransko tradicijo, toda manjka ji umevno potrebnih izkušenj iz sodobnega vojskovanja.

Prisega prvih domobranskih poročnikov se je izvršila na svečan način v prisotnosti poglavnika, vojskovodje, cele vlade, diplomatskega zbora in zastopnikov zavzemskih vojsk. Mladji oficirji so razporejeni v pešadijo in letalstvo. Končali so vojno akademijo v Beogradu in kot Hrvati so bili sprejeti v novo vojsko, kakor da bi bili končali domobransko akademijo, ki je bila že ustanovljena. (V to akademijo kakor tudi v podoficirske šole n'majo domači Srbi pristopa). Istega dne je bilo sprejeto v hrvatsko vojsko veliko število oficirjev iz bivše jugoslovanske vojske, dočim so na generalne položaje prišli skoraj izključno pripadniki bivše avstro-ogrške vojske. Sprejeta je bila tudi večina pomorskih oficirjev — Hrvatov bivše jugoslovanske mornarice, ki so tudi uniformirani sodelovali v paradi. Toda sprejem v hrvatsko vojsko seveda še ni zaključen. Poglavnik je vsakemu novemu hrvatskemu poročniku podal roko in jih potem še vse skupaj povabil na kosilo. Pred spomenikom pesnika-generala Petra Preradovića se je vršil defile zagrebaške posadke

in prvi večji defile hrvatske vojske sploh, ki obstaja komaj dva meseca. V defileju so sodelovale pešadija, dijaška četa in podoficirska šola, topništvo, zaenkrat samo s puškami, orožništvo, konjenica, ustaška vojnica, mornarica, vojna in trgovska, letalstvo, protiletalska obramba in narodna (civilna) zaščita, kakor tudi številna patriotska društva in seveda v posebno velikem številu mladinske organizacije vseh vrst. Vsi vojaki so bili po starih običajih okrašeni s hrastovim listjem. Pozornost

Vegovo ulico orjejo

Ljubljana, 18. junija.

Ljubljanci so se večkrat pritoževali, češ da imamo razorne ceste, a sedaj, ko smo Vegovo ulico pričeli res orati s posebnim plugom, to delo vsi občudujejo. Pač vedo, da je tudi oranje cest potrebno, če hočemo imeti dobro in lepo cesto. Vendar na tega oranja vsi niso pravilno razlagali ter razumeli, zato naj pa danes pojasnimo, kako se dela s cestnim katranom napojeni makadan. Kakor strokovnjaki imenujejo ta način urejenja cestišč. Najprej je treba staro plast nasipa odstraniti, kar je mestni tehnični oddelek v Vegovi ulici napravil z oranjem na ta način, da je pred poseben plug vpregel močni česni valjar. Tako osušeno cestišče bodo najprej nasuli z 10 cm debelo plastjo gramozja, ki ga inženjerji imenujejo tolčenec. To plast tolčenca bodo zvaljali s težkim valjarjem, nato bodo na to plast pobrizgali s cestnim katranom, ki ga izdeluje mestna pilnarna. Brizganje katrana pa je mogoče samo v suhem in v toplem vremenu.

Takoj po brizganju pa je treba na katran nasuti drobnega gramozja, ki mu pravimo zdrob, ter to plast spet trdno zvaljati z valjarjem, da se s katranom prepojene plasti trdno sprejmejo. Ko je cesta dobro zvaljana, jo morajo drugi pobrizgati s katranom, ki ga porabijo kake 2 kg na kvadratni meter. Po vrhu posujejo roba-

so zbudili Trenkov pandurji in Jelačićeva garda, dve združeni vojaški veterani. Parado je vodil podmaršal Laxa, poveljnik celotne kopnene vojske, znan tudi kot avstrijski general. Sodelovala je v strumskih korakih tudi četa nemške vojske, dočim so ves čas brneli nad svečanostjo eskadrire nemških bombnikov. Najvišji nemški predstavnik na proslavi je bil general dr. Glaise-Horstenau, ki je znan po svojih nedeljskih poročilih o vojskem položaju sil osi. Tokrat se je v Zagrebu zbrala prvič tudi velika skupina italijanskih oficirjev pod vodstvom poveljnika druge armade Eks. generala Ambrosia. Mlada hrvatska vojska je zapustila dober vtis in prepričanje, da se bo z italijansko pomočjo povzpela na stopnjo sodobno izvežbane in opremljene narodne vojske.

Dr. O. A.

tega peska iz kamnoloma in cestišče spet dobro zvaljajo. Tako je lansko jesen mestni odsek za ceste uredil Sv. Jakoba trg in bili smo prav zadovoljni, čeprav trg še ni bil popolnoma urenjen. Na Sentjakobskem trgu so namreč danes cestišče spet natančno izprali in tako poplaknili ves prah in blato, ker je treba tako utrjeno cestišče še tretjič pobrizgati s katranom. Prav tako bodo tudi Vegovo ulico morali trikrat prepoiti s katranom. Ko je cestišče tretjič pobrizgano s katranom, ga je treba posuti s prav drobnim opranim peskom ter spet dobro zvaljati. Šele tedaj je cesta utrjena za promet.

Ta način ni tako drag kot tlakovanje ali asfaltiranje, vendar pa tako utrjene ceste zdrže srednje težki promet prav dobro. Medtem ko je sprameksiranje kot površinska obdelava priporočljivo samo za lažji promet ter ga imamo zato na Vodnikovem trgu in tudi po ulicah, kjer je manj prometa s težkimi vozovi. Zaradi teh del bo tudi Sv. Jakoba trg deloma zaprt, morda samo dva dneva, če bo vreme lepo in toplo. Kljub temu pa prometa ne bo treba popolnoma zapreti, ker bodo inženjerji delo tako uredili, da bodo vozovi lahko vozili ali ob cerkvi ali pa z Grušovega nabrežja na most. Pa tudi Trubarjeve ulice ne bodo popolnoma zaprti ter skušali delo opraviti najprej na tej, pozneje pa na drugi strani.

Rdeči križ poroča

V Srbiji so živi in zdravi ter pozdravljajo svoje in sorodnike:

Amaličeti Augustin, ptt., Aleš Lidijska, ptt., Augustinčič Drago, Aljančič Lambert, Hedi, Arnuš Anton, gost, Belak Anton, trg., Berniči Franjo, rest., Bertonec Ignac, orož., Bizjak Maks, pošt. urad., Božek Franc, trg., Božič Josip, tov. del., Budiha Anton, tkalec, Bunc Anka, pošt. urad., Bartol Anton, delavec, Benčan dr. Josip, zdravnik, Berlić Anton, pošt. urad., Bežjak Franc, prof., Borko Franc, prof., Božeglav Metod, kurjač, Božič Ivanka, pošt. urad., Budin Ludvik, vlakovodja, Bolta Alojz, Burger Josip, tehnik, Bavdek z ženo.

Cekini Adrijana, Cepuder Leo, šol. nadzornik, Cirman Ivan, Metka, Cujnik Franček.

Celan Vinko, pek, Cetina Franjo, prof., Čretnik Stanislav, želez. urad., Dornik dr. Ivan, prof., Detela Stanko, trg.

Eržen Anton, pošt. urad., Ferk Josip, želez. urad., Frank Stanko, trg. pomoč., Faletov Matija, nadzornik, Faninger dr. Rihard, advokat, Filipič Andrija, trg.

Gabrijelič Ivan, šofer, Grošelj Mirko, pošt. urad., Gec Marija, priv. urad., Gninšek Edo, želez. urad., Gromovič Kazimir, elektr.

Hren Tereza, priv. urad., Hribovšek dr. Avgust, Hodžer Cirila, Slavka, Hlačar Vladimir, trg. pomoč., Homec Franc, pošt. urad., Hočevar Mirko, advokat, Hren Stanko, usnarj, Hrovatin Albin, direktor, Hanžuraj Danilo, učit., Hojnik dr. Franc, advokat, Hofbauer Alojz, učitelj, Hranstnik Avgust, uradnik, Habjan Ivan, orož. n.k.

Jan Ignac, priv. urad., Januš Jožef, tkalec, Jelenik Franc, trg. pomoč., Janku Franjo, Jančič dr. Ivan, dr. tožilec, Jerinovi.

Klemenčič Vinko, trg., Kopač Žarko, poslovođa, Kos Hinko, trg. poslov., Kocijančič Franc, želez. urad., Kranje Franc, poslovođa, Kranjec Jože, strojevođa, Kunst Vavlar, inspektor pt., Kavčič Skalko, prof., Komar Matilda, priv. urad., Ko-

roša Andrej, drž. urad., Kohn Emerik, trgovec, Košir Miroslav, orožnik, Kramberger Franc, mesar, Kraševac Franc, orožnik, Kotnik inž. Ivan, Kac Franc, banski svetnik.

Lah Anton, strojevođa, Lipold dr. Franjo, advokat, Luci Ivan, učitelj mešč. šole, Lap Jakobina, industrijec, Lorbeck Maks, učitelj.

Margon Viktor, tipograf, Marjon Matja, polic. urad., Mastnak Martin, prof., Milošević, Milojković Milorad, poručnik, Mijucin Andjelija.

Napotnik Josip, prof., Novak Ivan, želez. uradnik, Novak dr. Josip, advokat.

Oblak Franc, uradnik, Onič Franjo, prof., Ogrizec dr., advokat.

Pavelka Miroslav, Perhavec dr. Rudolf, prof., Petruhar Josip, trg. potnik, Potončnik Jovan, delavec, Puntar Franc, ban. urad., Pajk Franc, knjigovoz, Petejan Bruno, stavec, Polajžer Stefan, želez. urad., Prišič Mirko, kovač, Primec Ferdo in Rezi.

Roglič Dragotin, orožnik, Reichmann oče, Jože in Zdenko, Roth Roza, priv. urad., Ropas Ervina, Rupnik Josip.

Slokan Rozalija, šivilja, Slokan Ana, šivilja, Samec, Saje Marija, prof., Serajnik Danica, priv. urad., Sternša Vladimir, prof., Strehar Alojz, gostilničar, Sever Anton, priv. urad., Stodulka Oto, tehnik, Stupar, Vekoslav, priv. urad.

Stras Mirko, gostilničar, Škanger Vekoslav, učitelj, Šraj Josip, trgovec, Stanc Pavlina, dentistka, Škrl Andrej, zidar, Solnce Amalija, kuharica, Spes Franjo, arh., Strajnar Jena, ključ., Šumljak Ivan, učitelj, Sturm Tereza.

Tavčar Marija, prof., Tominec Mara, prof., Tekavec Franjo, brivec, Tič Franc, obč. tajnik, Tušek dr. Boris, advokat.

Unstek Feliks, strojevođa.

Varl Janez, želez. urad., Vegan Matija, kolar, Verk Ernest, mehanik, Vajd Jožef, kolar, Vavra Vavlar, tkalec, Vogrinec Franc, sodnik.

Zapečnik Ivan, priv. urad., Zorec Jakob, ptt., Zupančič Franjo, kmet.

Zivko Vinko, učitelj, Zen Vinko, krojač, Župec Josip, obč. pisar.

Naprošamo, da se g. Seskar Janez, žand. narednik, rojen 1899, javi v naši pisarni na Miklošičevi 22b v svrhu informacij za njegovo ženo, ki je ostala v N.čičevem.

Glede na naš seznam padlih, ki smo ga objavili v časopisu, javljamo naknadno, da g. Bitenc, rez. major in prof. v Celju ni padel, pač pa se zdravi v bolnici v Gracuu. Informacijo nam je prinesel g. ravnatelj Mravljak iz Celja.

Inž. Bricelj, ki so ga tudi smatrali za mrtvega, je po izjavi g. Malnarčiča tudi živ in zdrav.

S tem rade volje in z veseljem popravljamo neljubo pomoto, ki se nam je vrnila zaradi napačnih informacij.

V Subotici so živi in zdravi: Deisinger Franc Tatjana in žena, Deisinger Milan, Zupančič Jože z družino, Mervar Marijan z družino, Vidic Janko z družino, Frank Srečko z družino, Stular Avgust z družino, Abramič Jože z družino, Birsa Ivan, Poka N., poštni uradnik z družino, Rosenstein Ferdinand z družino, Pertot N. in hčerka, Linc Franc.

V Senti so živi in zdravi: Langof Jože z družino, Koršič Izidor, isto, Magdič Miha, isto, Budja Ferdo, isto, inž. Bahovec Stanko, isto, Tavzes Nuša, Priboršek Zora, Povirk Franc z družino, dr. Kissova.

V Novem Sadu so živi in zdravi: Majžar Marija, Martinović Marija, Kendra poštni urad., Justin Slavka, s. Mencin Vlada, s. Belšak Evarista, s. Pipan Marvina, s. Klun Mamerita, s. Čepun Humelija, Engelsberger Hinko z družino, Živalič Valentin, dr. Janez Joško, žena Vilma in Mirko, Gombač, priv. urad. z družino dr. Arko, veterinar, z družino, Kalan Emil, Leposlava, Janežek, Kepič, Ličen Marica z otrokom, dr. Kobal z družino, Grden, urad. hranilnice, z družino, Blažič Francika iz Novega mesta s hčerko, Krivina Tone z družino, Kužnik brata z družinama, Jonke Karel (družina pri starših v Slankamnu), s. Tita, s. Emilia, s. Marcijana.

V Petrogradu (Vel. Bečkerek) so živi in zdravi: Inž. Bajželi, Skorjanc Rudolf, Sedej Alojz z družino, Rajšp Ladislava, Brankovan Olga in Dušan, Vehovec Sonja, Istenič Franc z družino, Gosar Franc z ženo, Krašovec Alojz z družino, Velec Alojz, isto, Zen Jožef, Pivk Jakob, žena in brat, Bud Ivan z družino, Košir, isto, Kranjc, želez. urad., z družino, Guncar Hinko.

G. Guštin Franc, Trnovac 3 p. Metlika javlja, da so živi in zdravi na naslovu: Campo concentramento P. G. Gruoigano Civildale prov. Udine: Polak Alojz, Stara Fužina ob Boh. jezeru, Korošec Franc, Primskovo 163, Kranj, Setnikar Anton, Horjul 59, Kemperle Stane, Dobroslavica p. Zelenik, Urbič Jože, Lipse 49 pri Rakeku, Glavan Jakob, v. Zapotok, n. Turjak, Prestar Janez, v. Zgornji Brnik 29 p. Cerklje pri Kranju, Krizman Rafael, v. Rapljevo 10 p. Struge, Dobrenjsko, Kline Milan, Zdenka vas 32, Dolenjske, Kožar Jože, Bruhanja vas p. Videm pri Dobropolju, Breznik Franc, Čadram 5 p. Oplotnica, Slov. Konjice.

Prosimo, da vrne oseba, ki je dvignila obvestilo na ime »Lavrčič inž. Boris«, formular Rdečega križa v naši pisarni na Miklošičevi c. 22b.

G. Kopilović Katarina, Povšetova 71, naj dvigne v naši pisarni obvestilo o g. Beličevi Gizeli.

Novi lovski predpisi

za ozemlje bivše Kranjske in Jezerskega, zasedenih po Nemčiji

Načelnik civilne uprave za po Nemčiji zasedeno ozemlje bivše Kranjske in dela Koroške je izdal s takojšnjo veljavnostjo odredbo z dne 6. t. m. o gospodarstvu z lovom in o izvrševanju lova in izvršilni odredbi z dne 6. t. m. in 10. t. m., s katero določa sledeče:

Obstoječi lastni in občinski lovi ostanejo kakor do sedaj, prenehajo pa vse obstoječe zakupne pogodbe. Do nove oddaje v zakup postavi politični komisar za vsako lovišče (revir) komisaričnega lovskega oskrbnika, ki izvršuje vse lovske pravice in dolžnosti na račun lastnikov lastnih lovov oz. občin. Vse dosedanje posebne pravice (lovski rezervati) prenehajo.

Pravica do izvrševanja lastnega lova je odvisna od izrecnega potrdila pristojnega političnega komisarja.

Pri vsakem političnem komisarju bo nastavljen izvedenec, ki pozna krajevne in lovske razmere in bo stavlil političnemu komisarju predloge ter oddajal izvedeniška mnenja. Izvedenec nastavi načelnik civilne uprave.

V prvi izvršilni odredbi se navajajo lovne živali, izvrševanje lovske pravice in dolžnost varovanja divjadi, zasledovanje obstreljene divjadi, krmljenje divjadi, stvarne in krajevne prepovedi, odstrel divjadi, lovske in varstvene dobe, kazniva dejanja in kazni.

V drugi izvršilni odredbi se določa naslednje:

Vse od jugoslovanskih oblastev izstavljene lovske listine so neveljavne. Kdor nima nemškega lovnega lista (Jahresjagd-schein), mora imeti s fotografijo opremljeni na njegovo ime se glaseči začasni letni lovni list, ki ga upravičuje za izvrševanje lova in nošnja dovoljenj lovskih pušk.

Začasni lovni list izda politični komisar za lovno leto (1. 4. do 31. 3.) proti pristojbini RM 20, oziroma za čuvaje RM 5 osebam, ki so lovski upravičenci ali se izkažejo za pridolimo lovskega upravičenca, da jim dovoljuje izvrševanje lova v svojem revirju in proti katerim ni pomislekov iz razlogov, ki so v glavnem navedeni v § 28. točkah 1—5 našega zakona o lovu.

Lastna in občinska lovišča se smejo oddati le za najmanj 12 let samo po prostem sporazumu (pač na po javni razglasitvi), ne pa po dražbi. Pri občinskih loviščitih se mora izstaviti zakupna pogodba od občinskega komisarja.

Vsaka lovzakupna pogodba mora biti, da je veljavna, odobrena od političnega komisarja, ki odobritev lahko odreče brez navedbe razlogov. Proti odloku komisarja ni pritožbe.

Lov zamorelo vzeti v zakup le osebe, katerim se lahko izda letni lovski list in ki so že tri leta dobile izstavljene letne lovske karte.

Zakupodajalec lahko odpove zakupno pogodbo, če je bil zakupnik pravomočno sodniško obsojen radi lovskega pregreška, če je opetovano ali grobo prekršil zakonite ali posebne določbe v izvrševanju lova ali če je s plačilom zakupnine več kot 3 mesece v zamudi.

Lovska zakupna pogodba preneha s smrtno zakupnika ali če se slednjemu odzame začasni lovski list.

ponavljajo, kaj bo iz tega? se vprašujemo. Srečujemo veličastne, monumentalne jezove, ki spreminjajo Sočo v eno samo dolgo zavojno polno planinsko jezero. Soči pa pretvarjajo njeno vodno silo v energijo. Očarljiv je pogled v skalno globino v Pod-selu, kjer hrumi odvisna voda ob straneh arhitektonsko izredno lepega jezua na dnu struge iz podzemskih rovov na dan.

Vozimo, za kratke čas, po ravni cesti skozi vas Desklo in vse kaže, da se bližamo trgu Kanalu, kjer so se v avstrijskih časih vezbali naši vojaški-lovci »zigmariji« v turistični odpornosti. Kanal je lepo gorsko mestec, zbrano na kupčec, da bi ga kar takole na dlaneh ponesel s sabo domov. Same lepe, zdrave in nove čiste zgradbe, lepo razvrščene v ulice in trg, so tod. Kakor je tu zdravo podnebje, tako je zdravo vse: priroda, ljudje in njih domovi! Veseli svidenja, sežemem restavraciju Krizniču in njegovi gospe v roke si jih temeljito potresemo, potem pa posedemo v veliki domači kuhinji in se, kakor domači, prepustimo oskrbi odlične gospodinje. Okrepčani in spočiti smo potem odšli po opravkih.

Opel je pred restavracijo mirno čakal in zasluženo počival. Po opravljenih dolžnostih smo se spet vkrcali v avto in kar dobro smo vozili med gorami proti Tolminu. Še vedno asfaltirana vzorna alpska cesta se v polkrogu izogne Volčam, ki stoje v kupček zbrane kakor skupina gobanov in tem cestnem polkrogu. Cesta in strehe lepe gorske vasi so v isti ravni, da bi lahko kar čez strehe prerezali veliki ovinec.

»O, glej ga, tam na desni naš lep Tolmin!« vzklizne mojster volana. Da, kakor nalašč za razstav je tu, ob vzhodni Skrbine, Razor-planine, Kuka in prelaza Globokga je razloženo naše najlepše alpsko urestece. Tu in tam se nam iz zelenih koševnih pozorca! dolgo mlečno zeleno jezero, Tolminščica, ki so ji jezovi prav tako kakor Soči ustavili tek. Zapeljemo v mestec,

ki žari v zlatem jutrnjem soncu. Po ulicah prihajajo naši vrli Tolminci in gorjani, postajajo v skupinah, prijetno se pomenujejo in čakajo, da jih bo mlo zvonjenje lepe tolminske cerkve povabilo k maši.

In zdaj v zadnji ktiček tega prelepega gorskega sveta — k Sv. Luciji! Mirno in počasi vzmimo, da damo dobrim ljudem na cesti časa za umikanje in pa da se še in se razgledamo po tem očarljivem gorskem kotu. Jezero nas prijazno spremlja prav do Sv. Lucije. Sploh je tod vse tako prijazno, tako srčno dobro, kakor le še malokje. Mrkih obzorov in obsejanež ne srečaš tu, je pač kraj same zdrave dobre volje!

Zavoz

Vstajenje arabščine

Med najznačilnejšimi pojavi, ki spremljajo močnejšo preobrazo našega časa, je tudi ta, da se osposabljajo zahteve dosedanjih svetovnih jezikov in da hočejo mnoga ljudstva uveljaviti pravice svojih, doslej zatiranih jezikov. Če torej danes v Egiptu zahtevajo, naj se uporablja arabščina tudi v področjih, ki so bila doslej rezervirana angleščini ali francoščini, predstavlja tudi to samo del te »jezikovne revolucije«.

Arabščina je bila nekoč svetovni jezik v ogromnem imperiju kalifov in je ostala tudi po njegovem propadu verski in znanstveni jezik islamskega sveta. Imela je torej do naših dni vlogo »islamske latinščine«. Važnejše pa je za sedanjost dejstvo, da govori arabščino kot materni jezik 55 do 60 milijonov ljudi in t. ljudje žive na prostoru, ki je večji od Evrope.

V Maroku, Alžiru, Tunisu, Egiptu, Iraku, Siriji, Palestini in seveda na širnem Arabškem polotoku je arabščina živ jezik. »Klasična« arabščina temelji na jeziku, ki so ga govorili beduini v Hedžasu in Nedžu v dobi pred Mohamedovim nastopom. Kot semitski jezik je sorodna asirščini, aramejščini in etiopiščini. Koran ji je dal svetoven pomen, a njeni slovničarji so ji v 6. do 8. stoletju dali klasično obliko. Neodvisno od te klasične arabščine so se razvijala številna arabska narečja, ko so Arabci zasedli Prednjo Azijo in Severno Afriko. Daleč od teh živih, čeprav nenapisanih narečij, je književni jezik v stoletjih otrpnil v idiom, ki ga je razumelo celo le malo Arabcev.

Pred kakšnimi osemdesetimi leti so se v Siriji pojavili arabski patrioti, ki so si nadelali nalogo, da bi ta otrpli jezik prilagodili

modernemu življenju. Iz njihovega prizadevanja se je rodila novodobna arabska literatura z zelo razvitim dnevnim tiskom. Kdor se hoče seznaniti s preporodom arabščine, ga bo dojel najbolje iz kakšnega velikega dnevnika iz Keira al Bagdada, iz katerega bo spoznal, da obvladuje ta jezik vsa moderna družbena, gospodarska ali politična vprašanja, čeprav je imel še pred nedavnim svojo vlogo skoraj edino v verskih spisih. Napredka in borbe arabskih nacionalistov ne bi mogli razumeti, če bi ne upoštevali preporoda, ki je arabščino sprevrnil spet v krog modernih jezikov. Svoje vloge nima samo v pravljicah iz Tisoč in eno noči ali pa v literaturi, ki so jo ustvarili pesniki in znanstveniki Haruna al Rašida. K današnjemu Orientu spadajo arabska poslovalna poročila in radijske reportaže kot nekaj samo ob sebi umevnega.

Italijanski tečaj

XII.

Ecco

21. lekcija. Lezione ventunesima.

Denarni zavodi. Istituti bancari. In ogni città ci sono ancora diversi istituti bancari che si occupano delle operazioni di credito, come lo sconto di cambiali e d'altri effetti di commercio, gli incassi e pagamenti per conto altrui, la compera e la vendita di carte pubbliche, di valori industriali ecc. Se vogliamo farci cambiare un biglietto di banca (una banconota), ci presentiamo a uno sportello del banco dicendo: «Buon giorno, signore, fateci il piacere di cambiarmi questo biglietto da mille dinari. Vorrei aver lire, quanto è il cambio?» Il corso del dinaro essendo stabilito attualmente in ragione di cento dinari per trenta lire italiane, ci risponderanno: «Il cambio è a trenta lire, signore».

Oltre le banche ci sono ancora casse di risparmio e casse di prestito e, per la povera gente, il Monte (di pietà), dove questi disgraziati, trovandosi nelle strettezze, portano a impegnare oggetti di qualche valore.

Vocaboli.

L'istituto zavod, bancario bančni, diverso različen, razen, occupare zaposliti, l'operazione opravke, posel, il credito, up, kredit, a credito na upanje, na posodo, lo sconto eskompt, la cambiale = lettera di cambio menica, l'effetto vrednostni papir, il commercio trgovina, di commercio trgovski, l'incasso prejem vplačila, il pagamento izplačilo, per conto altrui na tuj račun, la compera nakup, la vendita prodaja, la carta pubblica javen vrednostni papir, il valore vrednost, vrednota, cambiare menjati (v tujo valuto), spicciolare menjati v drobci, gli spiccioli = la moneta spicciola drobci, un biglietto di banca = una banconota bankovec, lo sportello okence, il cambio = il corso tečaj, stabilire določiti, essendo stabilito ker je določen, attualmente sedaj, in ragione di v razmerju, la cassa di risparmio, di prestito hranilnica, posojilnica, la gente ljudstvo, il Monte di pietà zastavljalnica, il monte gora, la pietà usmiljenje, disgraziato nesrečnik, la strettezza, stiska, impegnare zastaviti, l'oggetto predmet.

Ecco je prislov in pomeni: evo, glej, tu je, tu so. Zaimki stoje za njim in tvorijo z njim eno besedo. Ecco la mamma! Tu je mati. Matij prihaja. Dov'è il mio temperino? Eccolo! Hai fame? Eccoti una lira, compra un panino! (žemlja, kruhek). Volete i vostri denari? Eccoveli (namesto: vi li). Lahko se še natančneje določi z: qui, qua in li, là. Dov'è il dizionario? Eccolo là! Tam je. Dov'è la lettera? Eccola qui! Tukaj je. Mnogokrat stoji za njim ozirni stavek: Luigi, dove sei? Eccomi qui che scrivo il compito. Lojze, kje si? Tukaj pišem nalogo. Dove sono i ragazzi? Eccoli là che giocano alle bocce. Tamle balinajo.

Santo, grande in buono.

1. Santo Stefano. Santo Stanislao; sant'Antonio, sant'Andrea; san Daniele, san Pietro e san Paolo; santa Giovanna, sant'Elisabetta, sant'Anna.

2. Un gran cane, un grand'amico, un grande stivale. Gran cani, grand'amici, grandi stivali. Una gran tavola, una grand'amica, una grande zanzara (dzandzara = komar). Gran tavole, grand'amiche, grandi zanzare.

2. Un grande stivale, un grand'amico, un gran cane. Grandi stivali, grandi amici, gran cani. Una grande zanzara, una grand'amica, una gran tavola. Grandi zanzare, grand'amiche, gran tavole.

3. Un buono stivale, un buon amico

(brez opuščaja!), un buon cane! Una buona cena, una buona amica ali una buona amica (z opuščaja!) V množini za vse moške samostalnike buoni, za ženske buone.

Pridevniko santo, grande in buono imajo za isti spol in isto število več oblik, ki se ravna po samostalniku, ki jim sledi. Pred s impura: santo, santa, grande, buono, buona; santi, sante, grandi, buoni, buone. Pred samoglasnikom: sant', grand', buon za moški, buon' ali buona za ženski spol ednine. Pred soglasniki: san m, santa f, gran m, f, sing. plur.; buon m, buona f.

Opomba. San Pietro ecc brez spolnika!

La svei otre = il santo padre.

Grande lahko obdri povsod svojo polno obliko: un grande cane.

Tobruk in Solum

Tobruk in Solum predstavljata dve skrajnosti, ki sta si že po svoji zunanosti silno nasprotna. Tobruk je trdnjava, zaščiten s trnovitimi pasovi utrdb, Solum pa napravljata vtis, tako piše poročevalec nekega italijanskega lista, kakor da je šla vojna mimo njega. Zdaj je zapuščen in brez pomena. Za sedanjo vojno je Solum samo še ime brez zvoka. Tam stoje razvaline mnogih hiš in nekaj sto koč. Na bregu plavajo po morju ostanki razbitih bark in polno lesa. Topov, neuporabnih tankov pa ni danes več videti. Vojaki so to šaro spravili v stran in je ni več.

V tej pokrajini ni nobene stalne fronte, ne črte, ker se vojna giblje sem in tja. Slišati je pač grmenje topov, toda nihče ne ve, kam udari granata...

Žival, ki nikoli ne hodi nazaj

Lastnik neke farme se je preveril, da aligator nikoli ne hodi zadenski. Zato je prišel na misel, da bi se dal aligator s pridom uporabiti za čiščenje cevi. Kjer se pokaze takšna potreba, stlačijo v cev mladega aligatorja, ki se kmalu prikaže na drugem koncu ves umazan seveda, toda cilj je dosežen, kajti cev je očiščena.

Isti poročevalec italijanskega lista piše, da pomeni beseda Solum toliko kakor stopnica. Ta stopnica pomeni dostop z morja k višinam Džebel, kjer leži Solum na hribčku. Pred kakšnimi tridesetimi leti je bilo tam okoli samo nekaj bednih arabskih domov. Potem so proglasili Solum za obmejni kraj med Egiptom in Libijo. Prišli so grški ribiči na gobe in so začeli zamenjavati sladkor, čaj, olje in mlo za ocveto volno. Prinesli so s seboj tudi puške in strelivo. Vodil pa jih je neki Gauduglos. Ta mož se je nastanil v Solumu in kmalu se mu je pridružil kakšnih 3 do 4 sto grških rojakov. Današnji Solum je tvorba Grka, ki se je znal okoristiti s položajem ter je bogato zaslužil s tihotapljenjem orožja v Zapadni puščavi. Ko si je nabral dovolj denarja, se je umaknil v Kairo in začel živeti udobno življenje.

Grško-arabska naselbina Solum je trpela že pred začetkom sedanje vojne, ker so jo večkrat napadala letala iz zraka. Pri umiku angleške vojske pa je bilo naselje popolnoma razdelano. Hiše so zažgali. Italijanska vojska je pri Solumu uplenila avto s hebrejskim napisom. Italijanski listi priobčujejo zdaj sliko tega voza, ki priča o sodelovanju Židov z Angleži.

Osvojitelj Soluma

Führer in vrhovni poveljnik nemške oborožene sile je odlikoval, kakor poročajo nemški listi, na predlog generala feldmaršala von Brauchitscha z vitečkim križcem Železnega križa podpolkovnika Knabeja, poveljnika bataljona motoriziranih strelcev.

Podpolkovnik Knabe se je že prej odlikoval na zapadni fronti. V aprilu so ga poslali z njegovim bataljonom v Severno Afriko, kjer je 12. istega meseca po napornem pohodu skozi puščavo iztrgal Anglezem Solum in Capuzzo. V bojih, ki so se pozneje razvili, je oba kraja obdržal in je tako pripomogel k ugodnemu položaju vojske Osi v Severni Afriki.

Žrtve pobesnelih bikov

Na postaji v Caminhi blizu Oporta sta pobesnela pred dnevi dva bika. Nazadnje sta ušla ter povzročila na cestah strašno paniko. Ena in dvajset ljudi je bilo ranjenih, šele potem so pobesneli živali prišli.

Uniforma nemškega afriškega zbora

Kakor poročajo nemški listi, predstavlja uniforma nemškega zbora v Afriki poseben uspeh nemške industrije za uniformiranje vojske. Ta zbor je bilo treba v izredno kratkem času opremiti, kar se je popolnoma posrečilo.

Temeljna barva obleke je olivno zelena, vsi kosci, izvzemši plašč, so iz bombaža, gumbi pa iz lahke kovine. Tudi srajce, ki jih nosijo nemški vojaki, so rahlo olivne barve ter imajo žepke, kar predstavlja novost v obleki nemške vojske. Srajca se zavoljo tega lahko nosi tudi brez jopiča. Vojaki imajo deloma dolge hlače, hlače k škornjem ali pumparice. Plašč je rjavkaste barve ter iz volne. Na glavi nosijo vojaki trojski klubok, ki je tudi ovit z olivnobarvno prevleko. Škornji imajo zgornje dele iz platna, spodnji del pa je usnjen. Nahrbtnik in torba za kruh sta popolnoma brez usnjenih delov. Poleg tega bosta vsak nemški vojak v Afriki posebno ruto za zaščito ust pred peščenimi viharji ter mrežo proti moskitom. Pripor afriške vojske sestoji iz štirih kosov.

Naše gledališče

D R A M A :

Začetek ob 19.30 uri

Četrtek, 19. junija: Bog z vami, mlada leta! Red Četrtek.

Petek, 20. junija: ob 15. uri: Revizor. — Cene od 14 din navzdol. — Ob 19.30: Via mala. Izven. — Cene od 20 din navzdol.

Zadnja abonentska predstava v letošnji sezoni v Drami bo uprizoritev Camasio-Oxilijske igre »Bog z vami, mlada leta!«. S pristno italijansko gracijo, humornostjo in čustvenostjo napisana zgodba študentske ljubezni in njen konec občinstvu zelo ugaja. Igrali bodo glavne vloge: Kralj, Levarjeva, Mira Danilova in Sever. Režiser: prof. Šest.

V petek bosta v Drami dve predstavi in sicer: ob 15. uri bodo ponovili Gogoljevega »REVIZORJA« z Danešem v naslovni vlogi. Satirična igra o korupciji uradništva v predvojni Rusiji pokaže zmede, ki nastanejo s prihodom lažnega revizorja v majhno provincialno mesto. V glavnih vlogah: Cesar, Nablocka, Levarjeva, Kralj i. dr. Režiser: dr. Kreft. — Zvečer bodo ponovili mariborski slovenski igralci Knitlovo dramo »VIA MALA«, ki je dosegla ob popolnoma razprodanem gledališču v ponedeljek ogromen uspeh. Občinstvo je vedno znova klicalo s ploskanjem igralce pred zastor. Občinstvo je pokazalo res nenavadno zanimanje za dramatizacijo slovitega romana in pričakovati je, da bodo tudi nadaljnje repize razprodane, zato opozarjamo, naj si občinstvo pravočasno zagotovi vstopnice v predprodaji.

O P E R A :

Začetek ob 19. uri

Četrtek, 19. junija: Traviata. Izven. Gostovanje koloraturke Alde Nonijeve in tenorista Anatola Manoševskega.

Gostovanje ALDE NONJEVE, koloraturke in tenorista ANATOLA MANOŠEVSKEGA v Verdijevi »TRAVIATI« bo v četrtek 19. t. m. ALDA NONJEVA je v zadnjih sezonah pevsko in igralsko zelo napredovala, o čemer se je imelo naše občinstvo priliko prepričati pri njenem nastopu.

stopu kot Micaela v »Carmen«. Mlada, odlična pevka je podpisala te dni ponudbo dunajske Dvorne opere za 5-letni angažma. Njen nastop v »TRAVIATI«, ki je v interpretativnem pogledu eno izmed najbolj zahtevnih opernih partij, bo pred njenim odhodom na Dunaj za naše gledališko občinstvo prvovrsten dogodek. Alfreda bo pel ANATOL MANOŠEVSKI, priznani zagrebški in mariborski tenorist, ki se je ugodno predstavil z nastopom v »Plesu v maskah«. Partituro očeta Germona bo podal Janko. Dirigent: Niko Štrifof. Režiser: D. Zupan.

MRAKOVSKO GLEDALIŠČE.

Franciškanska dvorana.

Sobota 21. t. m. ob 20. uri: »Sinovi Starega Rimljana.« Cene od 20 din navzdol.

Radi velikega zanimanja si preskrbite vstopnice v predprodaji od petka dalje od 10. do 13. in od 14. do 17. ure pri blagajni v veži pred franciškansko dvorano.

Radijski spored

Četrtek, 19. junija 1941-XIX.

7.30: Poročila v slovensščini. — 7.45: Operetna glasba. — 8.15: Poročila v italijansščini. — 12.30: Poročila v slovensščini. — 12.45: Slovenska glasba. — 13.: Napoved časa, poročila v italijansščini. — 13.15: Komunikacije Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovensščini. — 13.17: Operetna glasba. 14.: Poročila v italijansščini. — 14.15: Izmenjalni koncert z Nemčijo. — 14.45: Poročila v slovensščini. — 17.15—18.: Koncert pod vodstvom dir. Gaudiosija. — 19.30: Poročila v slovensščini. — 19.45: Operna glasba. — 20.: Napoved časa, poročila v italijansščini. — 20.40: Mavrica pesmi. — 21.15: Simfonična glasba, dirigent Schuricht. — 22.20: Slovenska glasba. — 22.45: Poročila v slovensščini.

Stari Dessauer se je nekoč zmočil do koke. Prišedši domov je slekel svojo uniformo in stal v sami srajci pred kaminom.

V tistem trenutku je nekdo potrkal na vrata in vstopil, ne da bi čakal poziva, naj vstopi. Bil je oficir, ki je prišel javiti nekdo službeno vest. Dessauer ga je strašno narahnil in s kletvico napredil iz sobe.

Čez nekaj trenutkov je častnik nanovo vstopil. To pot je imel na glavi vojaško čepico in je vprašal s stroгим glasom, kje je feldmaršal, kateremu ima sporočiti nujno vest.

Dessauer je čutil, da je ugnan, pa je segel urno po sablji ter si jo opasal preko srajce, si nataknil kapo na glavo in potrpežljivo poslušal raport do kraja, nato pa mirno odšel iz oficirja.

VSAK DAN ENA

»Kako pa kaj tvoj sinko! Ali je izdelal maturo?«
»Maturu je izdelal, ampak spričevalo je izgubil in zdaj ne bo imel nobene koristi od njega.«
(»Söndagsnisse Strix«)

ZAHVALA

Podpisana NADA GRABLOVIC se javnim putem zahvaljujem zavarovalni družbi

„Jugoslavija“

ravnateljstvu filijale v Ljubljani, za takojšnjo izplačilo zavarovalne vsote na roke Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, po mojem pokojnem soprogu dr. Josipu Grablovcu, ki je bil za življenje zavarovan pri omenjeni družbi.

LJUBLJANA, dne 16. junija 1941.

Nada Grablovic, l. r.

Kulturni pregled

Dr. Gradov »Italijanski tečaj za Slovence«

Izšel je prvi snopič novega slovenskega učbenika za italijanski jezik »Italijanski tečaj za Slovence«, ki ga sestavlja za založbo Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani prof. dr. Fran Grad. Tako se pridružuje dosedanjim pomagalom pri učenju jezika, ki je v novih razmerah dobil veliko kulturno in praktično vrednost, nenavadno koristen in priporočljiv učbenik. Dr. Gradov »Italijanski tečaj za Slovence« ima pri nas glede metode, s katero uvaja čitatelja v tuji jezik, samo enega, vendar pa mnogo skromnejšega predhodnika: Breznikov tečaj francoščine, ki ga je pred leti izdala revija »Življenje in svet«. Metodično se namreč ova učbenika naslanjata na Mertnerjev vzor.

V uvodu svojemu »Italijanskemu tečaju za Slovence« označuje dr. Grad načela in odlike Mertnerjeve metode takole:

— Ne več učenja besed in slovničnih pravil na pamet, često popolnoma brez vsake praktične koristi, brez smisla za živo, vsakdanjo potrebo, česar so se posluževale prejšnje stare metode, pač pa takojšnja seznanitev učenca oz. čitatelja z živim jezikom in načinom njegovega izražanja. Kako to dosežemo? S čitanjem zanimivih izvečkov iz dnevnega časopisa in drugih člankov privlačne vsebine. S čitanjem in samo s čitanjem naj si učenec prisvoji potrebni besedni zaklad in prav tako tudi slovnična izrazna sredstva: kajti s ponovnim čitanjem iste besede (Mertner domneva s približno petnajstkratnim, seveda ne y istem članku oz. tekstu), se nam kar

mehanično vtisne v spomin, s čimer odpaše vsako učenje (»guljenje«) besed in slovničnih pravil na pamet. Taka metoda je brez dvoma privlačnejša, zanimivejša od čestokrat tako pustih in dolgočasnih lekcij z nakopičenim gradivom slovničnih pravil, izjem in nepotrebne navlake. Ima veliko odliko, da čitatelju predstavi res pravi vsakdanji besedni zaklad in način izražanja po neposredni, živi poti...

Tako pisec v uvodu. Vsekako je ta sugestivno-mnemotehnični način učenja tujega jezika najlažja in najzanesljivejša pot vsaj k pasivnemu obvladovanju. Seveda je znanje tem večje, čim večji je trud; lenuhom tudi tu ne lete v usta pečene piške.

Pri prvem listanju po snopiču dr. Gradovega »Tečaja« opazimo, da je pisec šel nekoliko dalje od Mertnerjeve in sicer v smer Langenscheidtove šole. Zastavili smo mlademu jezikoslovcu vprašanje, v čem je razlika med Mertnerjevo in njegovo metodo. Dejal nam je med drugim:

— Poglavitni različek sem omenil že v uvodu prvega snopiča, ko pravim, da ob tej množici člankov preti učenca nevarnost, da se v nji izgubi; manjka mu vodnika, ki bi mu vso to mešanico nekoliko uredil ter mu tako olajšal študij. Mertnerjeva metoda je preveč mehanično-sugestivna in odmerja učenca zgolj pasivno vlogo. Ko sem sprejel odlične odlike te vloge, sem stopil korak dalje in naložil učenca več aktivnega sodelovanja. Uvedel sem lekcije z razlago slovnične tvarine v lahko umljivi obliki. Če pogledate prvi snopič, vi-

dite, da skušam čitatelja tudi s poukom, z lahko razumljivo in — kakor upam — prav nič dolgočasno razlago uvesti nekoliko globlje v jezik, kakor more priti sam zgolj s čitanjem in mehaničnim sprejemanjem besed in njihovih oblik. Moja metoda zahteva nekoliko več truda in dela. Zato pa tudi več nudi — seveda tistemu, ki jo do dobrega izkoristi; za razliko z drugimi znanimi metodami za samouke pa je še vedno zelo lahka.

Na vprašanje, kako daleč bo v italijansko prizadevanje učenec, ki bo obdelal ves tečaj, je dr. Grad odgovoril:

— Ni dvoma, da si bo nabral precej besednega zaklada Računam, da si bo zapomnil več kakor 5000 besed, a to je že dovolj, da se lahko prosto izraža, čita knjige in zlasti častnike, ter razumeva italijanska predavanja. Pri tem pa poudarjam, da je besedni zaklad namenoma izbran tako, da bo prikladen potrebam vsakdanjega življenja. Sam vodim jezikovni tečaj in vem, da bi se ljudje radi kar moči naglo naučili italijansčine. Pri tem hočejo, da bi jim človek znanje prinesel tako rekoč na krožniku. Zadeva je seveda težja, toda z lahkotno voljo in z nekoliko truda se doseže lepo napredje. Spoznal sem pa, da je ljudem zelo ustrezno, če si pridobijo praktičen, za vsak dan uporaben besedni zaklad. Besede svoje knjige »Italijanski tečaj za Slovence« sem izbral prav s tega vidika. Dobesedni prevod posameznih stavkov bo učenec pokazal, kako izražajo iste misli Italijani in po slovenskem besedilu bo sam uganil, kako bi rekli Slovenci; za začetek je to izdaten pouk tudi v frazeologiji. Kajpak, takoj v prvem zvezku ne morem dati vsega, obetam pa, da pridejo pri razgovorih in poštveh vsi poklici in da bo skušala moja knjiga zadovoljiti kolikor mogoče široki krog interesentov za italijan-

ski jezik. Ob koncu pridejo na vrsto tudi trgovska in druga zasebna pisma ter nemara še nekaj lažjih in značilnih primerov iz literature.

Tako je pojasnjeval g. dr. Grad značaj svojega učbenika, ki mu je Knjigarna Tiskovne zadruge dala okusno obliko. Kakor znano, bo izšlo 12 snopičev. Če primerjamo ta tečaj z drugimi, tujezječnimi, ki lahko izidejo v mnogo višji nakladi, kakor more iziti zlasti v sedanjih razmerah slovenska knjiga, tedaj čena nikakor ni visoka. Tudi to je treba povedati ob koncu razgovora o novem učbeniku italijanskega jezika.

Ob 40letnici smrti Aleksandrova

Pred štiridesetimi leti, 18. junija 1901, je umrl v ljubljanski cukrami mladi pesnik Josip Murn-Aleksandrov. Naš list se je spomnil te obletnice 4. t. m. v zvezi s spominskim večerom Slavističnega kluba. Menimo, da bo vsak, kdor količjak ceni pesnike, te tenkočutne umetnike našega jezika, najlepše proslavil spomin poeta »Škrjančkov, polj in cvetja«, če bo v teh dneh posvetil kakšno uro zbranega čitanja njegovemu delu. Tako čitanje je podobno spominski molitvi za dragim pokojnikom. Nikjer in v ničemer nismo tako blizu pesnikovemu duhu kakor nad knjigo njegovih poezij.

Prvo izdajo pesmi Aleksandrova je izdal kmalu po pesnikovi smrti dr. Ivan Prijatelj (Pesmi in romane. V Ljubljani 1903. Založil L. Schwentner. Str. 136). Izdaja se naslanja v glavnem na pesnikov koncept ureditve prve zbirke, ki je o nji Aleksandrov sanjal še v zadnjih mučnih mesecih svojega življenja. Ta izdaja je dokončno utrdila Murnovo visoko mesto v slovenski poeziji in jasno po-

kazala, koliko je z njegovo zgodnjo smrtno izgubila naša moderna literatura. Izdajo odlikuje krasen uvod iz peresa Ivana Prijatelja. Je to eden izmed vzornih primerov slovenskega eseja: več kakor življenjska študija in več kakor literaturna razprava; Prijatelj je tu po vzoru ruskih in francoskih esejistov, ki jih je najbolj poznal, ustvaril sintezo intelektualnega proučevanja in pesniškega doživljanja.

Nova izdaja spisov Josipa Murna-Aleksandrova je izšla šele l. 1933 z naslovom »Izbrani spisi« v zbirki »Slovenski pisatelji«, ki jo je izdajala Tiskovna zadruga. Je to kritična izdaja po vzoru dr. Prijateljevih izdaj naših starejših pisateljev in jo je priredila Prijateljeva učenka dr. Silva Trdina, ki je tudi doktorirala z disertacijo o Murnu. 268 strani obsegajoča knjiga se razločuje od prve po obsegu in po značaju. Urednica je prispevala obširen uvod, v katerem je do mnogih, dotlej neznanih podrobnosti orisala pesnikovo kratko življenjsko pot in ves njegov literarni razvoj. V študiji, ki je sad samostojnega literarnoznanstvenega in kritičnega dela, se avtorica poslužuje korespondence in spominov pesnikovih tovarišev. V zbirko so sprejete mnoge poznejše objavljene ali iz rokopisov posnete pesmi, tako da tudi po obsegu daleč prekaša Prijateljevo izdajo. Mimo tega obsega izbor Murnove proze, ki je bila dotlej skrita po listih in širši kulturni javnosti neznana. Opombe k uvodu in besedilu izpopolnjuje abecedni seznam pesmi, ki niso bile sprejete v to zbirko, zakaj kljub kritičnemu značaju se je bila morala iz založniških razlogov omejiti na izbor iz Murnovega, za njegova mlada leta dovolj obsežnega dela.

Tretjo izdajo Murnovih pesmi je za štiri-

Kronika

Iz Ljubljane

* **Sanitarna avtokolona na delu.** Pod vodstvom g. dr. Cav. Alda Duceja, direktorja »Autotrans Sanitario« — Ministra Internega za Ljubljansko pokrajino so gg. zdravniki izvršili dne 17. t. m. zdravniški pregled šolske mladine na Brezovici. Preiskavali so 820. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je zdravstveno stanje mladine prav povojno. Otroci so z veseljem vstopali v moderno opremljene sanitetne voze, iz katerih so doneli prijetni zvoki radia. Zdravniškemu pregledu je prisostvoval tudi predsednik občine. Na prebivalstvo je napravila preiskava mladine najboljše vtis.

* **Pomorski promet z Istro.** Jutri stopi v veljavo začasni vojni red pomorskega prometa med Trstom in Istro. Parniki bodo prevažali potnike in blago dvakrat tedensko. Odhod iz Trsta vsak torek in petek ob 6. in vsako sredo in soboto iz Pulja. Ladje bodo pristajale med potjo v Izoli, Piranu, Salvoreju, Umagu, Novemgradu, Poreču, Orseri, Rovinju, Brionu in Fasanu. V Trstu se sprejema blago po tarifi, ki je veljala lansko leto, in sicer v ponedeljek in četrtek od 8. do 12. in od 14. do 17. Potrebne informacije daje Agencija družbe Istria-Trieste.

* **Lase ji je odrezal.** V torek se je sprla 36letna služabnica Olga Saurli iz Trsta z nekim znancem. Pozneje je ženska pripovedovala organom javne varnosti, da jo je imenovan pretepel, opraskal po obrazu in vrnil v ji končno odrezal lase. Nesrečni ženski so nudili prvo pomoč v bolnišnici.

* **Tombola v prid revežem.** Prihodnjo nedeljo bo na Colic di Montuza tombola za kruh revežev. Tablice so naprodaj po eno lito. Med dobroti so štiri denarne nagrade od katerih znaša tombola 1000 lir.

* **Smrt pod avtomobusom.** Na poti iz Pregrada v Veliko Trgovišče se je zgodila huda prometna nesreča, ki je zahtevala življenje 20letnega mladčnika Josipa Čučka iz Benkova, hudo ranjen pa je posestnik Slavko Taradej. Šoferju in njegovemu sovozaču in drugim potnikom se k sreči ni zgodilo nič hudega. Na kraju, kjer dela cesta oster zavoj, se je avtomobil srečal s tovornim avtomobilom, ki je vozil z veliko brzino. Da bi preprečil sunek, je šofer avtomobusa hitro zavil na desno stran ceste, ki je bila zaradi dežja zelo spolzka. Avtomobil je začel drseti v globino in se je prevrnil. Zaradi slabe udarce sta iz avtomobila padla Slavko Taradej in Josip Čuček. Težki trup vozila je oba pritisnil k tlom. Čučku je zdrobilo prsni koš in je zaradi dobljenih poškodb nekaj trenutkov po nesreči izdihnil. Taradeja pa so hudo ranjenega prepeljali v zagrebško bolnišnico.

* **Nesreče v Trstu.** Pred nekaj dnevi je splezala 63letna Anka Vezzoli na česno, da bi nabrala nekaj sadu. Pri tem pa je tako nesrečno padla z drevesa, da si je zlomila desnico ključnico. Nesrečna starka se je zatekla v bolnišnico, kjer se bo zdravila okrog 3 tedne. — V torek jutraj je nepreviden kolesar povozil 28letno delavko Heleno Palliani, stanujočo v via del Veltro 24. Ponesrečenka je obležala z znatnimi poškodbami na desnem laktu, desni nogi in na desnem komolcu ter kolenu. Prepeljana je bila z avtomobilom Rdečega križa v bolnišnico. — Okrog polnočja je povozil v via Crispi 18letni kolesar Mario Cattive 13letno Eddo Antonini. Oba sta dobila lažje poškodbe in sta se zatekla v bolnišnico. — Delavec Maksimilijan Čoka, 31 let star, je pri delu tako nesrečno padel, da se je močno poškodoval po glavi. Ponesrečenca so z avtomobilom pripeljali v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj štiri tedne.

* **Zgodovinsko žegnanje na Turjaku.** Dihu Turjaka na griču med zelenimi smrekami bo 22. junija na gori pri Sv. Ahaciju zgodovinsko žegnanje v spomin na križansko zmago nad Turki pri Sisku leta 1593. Že pred mnogimi leti so izletniki na ta dan radi prihajali na goro k Sv. Ahaciju, posebno Ljubljanci. Na dan 22. junija leta 1593. ob 7. uri jutraj so prinesli kranski vojak Andreju Turjaskemu dragoceni plašč Hasana paše, ki je utonil v Kolpi, iz plašča so napravili krasen mašni plašč, ki se je rabl vsako leto na dan sv. Ahacija v spomin zmage nad Turki. Turjaški grofje so dali zidati spominske cerkev na razglednem vrhu. Cerkev sama na sebi hrani zgodovinske zanimivosti, cerkvene stopnice še kažejo konjske podkve iz turskih časov. Na levi strani je turski grb, v zidu je kamnita plošča s turskimi napismi, ker sta pod cerkvijo pokopana dva turška viteza iz leta 1528. Ko so ogledamo zgodovinske stvari Sv. Ahacija, se na Turjaku odpočijemo in okrepčamo. Vsak izletnik si lahko gleda znameniti grad, kjer so se rodili zmagovalci Turkov.

ridesetletnico pesnikove smrti poslala v svet Akademski založba v redakciji dr. A. Pirjeveca. Je to miniatura izdaja, primerna po opremlitvi po ceni, da zaneša Murnovo pozicijo med našo mladino in široke sloje našega naroda. Izbor obseza najboljše, kar je Aleksandrovo napisal.

Pesmi Aleksandrova so se po svoji lahkotni lirici notki kar ponujale glasbenikom, ki so jih uporabljali za svoje skladbe. Nekatere so prevedene v aemščino, posamezne pa tudi v italijanščino (Salvi) in francosčino (Ibrovac, A. Debeljak).

Murn počiva skupaj z Ivanom Cankarjem in Drag. Kettejem, svojimi tovariši v prvih letih slovenske Moderne, na pokopališču pri Sv. Križu, sredi ljubljanskega polja, kjer se je tolikokrat sprehajal in občudoval ob lepih večerih bleščajočim v tistem delu slovenske zemlje, ki mu je navdihnil toliko toplih motivov. Ob 40. letnici svoje zgodnje smrti ni pozabljen prav večer, ki ga je pred tedni priredila vseučilišna mladina, je pokazal, da je ostal mlad med mladimi. Njegovo delo čitajo in proučujejo njegove pesmi, romane, slovenskemu srcu, da se še bolj in še z večjo ljubeznijo oklepa domačih tal in naroda, ki tej zemlji že štirinajst stoletij izroča svoj znoj, svoje solze in prah svojih trupel.

Zapiski

PEVSKA TEKMA V OPERI

Pevska tekma, ki jo je priredila za konec lanske sezone ljubljanska Opera, je imela lep uspeh. Nagrajenih je bil šest najboljših tekmovalcev in tedanja banovalinska oblast je vsej četvorici omogočila glasbeni študij. Francka Hercova se uči pri revnatelju Betetu, Franc Langus pri prof. Trostovi, Kornelija Müllerjeva pri prof. Lapajnetovi (Celje), Bogdana Stri-

u— **Smrt dveh plemenitih žen.** Vsa Ljubljana je poznala g. Marijo Sičevo, blago ženo g. Alberta Siča, profesorja v goškoju in mater našega znanega pisatelja za trgovsko znanost. Ugledna pokojnica je bila vedno zavedna slovenska žena, ki je marljivo sodelovala pri družinskih. Dolgo vrsto let je vodila staro znano gostilno pri Bergantu v Trnovem. Bila je na glasu odlične gospodinjke, ki je imela vedno odprto roko za reveže. Blago gospo bodo spremlili danes, v četrtek ob 16. uri iz kapelice sv. Frančiška na Zalah k Sv. Križu. — V torek zvečer je naglo smrti umrla ga. Ana Sunara, posestnica in gostilničarka, soproga splošno znanega gostilničarja na Cankarjevem nabrežju. Se popoldne se je čila, kakor vedno, mudila po opravkih. Ko pa se je vrnila iz trgovine, jo je napadla slabost. Prepeljali so jo v zdravilišče, kjer je čez pol ure podlegla za kapijo. Gospa Ana Sunara je bila iz ugledne družine Škarica v Šibeniku. S svojim soprogom in hčerko-edinko pa se je popolnoma udomačila v Ljubljani, kjer si je pridobila sloves zaradi vzornega gospodinjstva, prirojenе ljubeznivosti in velike darežljivosti do siromakov. Spoštovali so jo in prav posebno številni gostje iz vseh ljubljanskih slojev. K večjemu počitku jo bodo spremlili danes ob 17. iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah k Sv. Križu. — Uglednima ženama naj bo ohranjen časten spomin, žalostnim družinam izrekamo odkritosrčno sožalje!

u— **Druška sklepna produkcija Glasbene akademije** bo v petek dne 20. t. m. ob 19. uri v veliki filharmonični dvorani. Spored bodo izvajali letošnji absolventi visoke šole, ki bodo izvajali skladbe Bacha, Scarlattija, Veracinija, Severaca, Brucha, Debussyja, Haydna in Gregorja Jurja. Nastopili bodo Marija Roegerjeva, Zorka Bradčeva in Ivan Žižmond iz šol profesorjev Ant. Ravnika, Zarnikove in Pfeiferja. Sodeloval bo tudi orkester Glasbene akademije, ki bo pod vodstvom abs. Sama Hubada izvedel spremljavo k znamenitemu Haydnovemu »Klavirskemu koncertu v D-duru«. Vstopnina za občinstvo din 15, za vojake din 8; programi so v predprodaji v Matični knjigarni. Na zanimivo prireditve opozarjamo.

u— **Dobrodelni koncert v korist Rdečega križa** pripravljajo pevski zbor »Ljubljanskega zvonca« za dan 7. julija v Filharmoniji. Opozarjamo na ta koncert razna društva s prošnjo, naj pri določitvi eventualnih svojih prireditve vpoštevajo značilni datum ter tako podpro prizadevanje Rdečega križa, ki je prav v zadnjem času postavljen pod nove in važne socialne naloge.

u— **Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani** vabi člane na občni zbor združenja, ki bo v četrtek 19. t. m. ob 14.30 v prostorih kolodvorske restavracije. Po občnem zboru združenja se bo vršil občni zbor bolniške blaginje, na katerega vabimo tudi prostovoljne člane bolniške blaginje. Uprava.

u— **Z živilskega trga.** Z vsemi potrebščinami dobro založeni trg je privabil večer veliko število gospodinj. Cene pridelkov so zopet padle. Novi krompir je bil naprodaj že po 7 do 9 din kg. Počeni se se tudi lepe zeljate glave, domača in inozemska solata, špinacea, radč in sploh vsa zelenjava. Cena italijanski beli čebuli je padla na 14 do 12 din, dočim je obdržala goriska rdeča staro ceno. Mnogo je bilo naprodaj graha in fičola v stročju, manj pa repe, kisle repe in kislega zelja. Vodnikov trg je bil slabše založen s sadjem. Jajca so bila večer na trgu po 2 din komad. Organi mestne občine so namreč zbrali vsa kmečka jajca v zgodnjih jutranjih urah in jih prodajali po maksimirani ceni v stojnici ob bivši Mahrovji hiši. Gospodinj se se postavile v vrsto in vsaka je dobila za kovača svežih jajc. S tem pametnim ukrepom je mestna občina preprečila polizkuse spekulacije z jajci. Precejšnje zanimanje je vladalo za ribji trg za stolno cervkijo. Stalne branjevke in branjevci so bili tudi z vsem blagom zelo dobro založeni. Večraj so pripeljale kmetice na trg tudi precej jagod in borovnic; prve po 15 in druge po 10 din liter.

u— **Obvezniški pasivne obrambe.** Ki so opravljali službo po posameznih rajonih, so dobili posebne narokavne trakove z grbom mesta Ljubljane in z oznako službe, ki so jo opravljali. Ti trakovi so last mestne občine Ljubljanske ter uradno znamenje zaščite, seveda so bili po posameznikom samo posojeni za tisti čas, ko so bili v službi. Zato pa ni dopustno, da bi zasebniki te trakove pridržali. Opozarjamo.

tarjeva, France Bauer in Katja Džanga pa pri prof. Adu Darlanu na Drž. konservatoriju. Če bo mogoče, bodo na samostojnem večeru pokazali, koliko so napredovali s svojim študijem.

Tudi letos bo priredila ljubljanska Opera pevsko tekmo in uprava Narodnega gledališča obvešča člane pevskih in cerkvenih zborov, kakor tudi vse tiste, ki se zanimajo za petje, naj se prikladi do vstevši 1. julija na naslov uprave Narodnega gledališča v Ljubljani. Vsak tekmovalac naj sporoči ime, priimek, naslov, starost, poklic, lego glasu in dve pevski točki. Prva bodi po možnosti kakšna značilna narodna pesem iz njegovega domačega kraja, druga pa umetna pesem ali operna arija. Tekmovalci bodo nastopali ob spremljevanju klavirja. Kakor lani, bodo tudi letos priključene vstopnicam k prireditvi posebne glasovalnice, na katere bo občinstvo po tekmi napisalo tri peve v tistem vrstnem redu, kakor so mu najbolj ugajali. Posebno strokovno razsodišče pa bo izbralo najboljši in jim prisodilo nagrade. Najboljši utegnejo priti v evidenci za primer, da bi jih opera potrebovala. Starostna meja je določena do 30. leta. — Pevska tekma bo 6. julija t. l.

Maurice Maeterlinck, znani belgijski pesnik in pisatelj, ki je po zloumu Francije pobegnil v Ameriko, je sedaj preklisal svoje izjave o belgijskem kralju Leopoldu in izrazil željo, da bi se vrnil v domovino.

Letošnja Grillparzerjeva nagrada, ki jo podeljuje dunajska Akademija znanosti in umetnosti, je bila priznana znanemu avstrijskemu pesniku Maxu Melli, ki se je rodil v Mariboru. Pri nas so pred leti igrali njegovo »Apostolsko igro«.

da morajo vsi, ki se imajo te trakove takoj vrniti mestnemu zaščitnemu uradu, soba št. 44 v I. nadstropju mestnega magistrata na Mestnem trgu št. 2. Kdor pa tega traku ne bo vrnil do 27. t. m. bo kaznovan.

u— **Društvo zobozdravnikov v Ljubljani** vabi svoje člane na sestanek v soboto 21. t. m. v restavraciji Slamič ob 20. (—)

u— **Tečaj italijanščine, večerni in dnevni — pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (telefon 2986)** bodo pričeli v ponedeljek, dne 23. junija. Prijave se sprejemajo v pisarni zavoda.

Iz Novega mesta

n— **Pošne zveze se izboljšajo.** Poslednje mesece ima naše mesto dnevno po eno pošto zvezo z Ljubljano, kamor se odpravlja pošta z večernim vlakom. Seveda se bodo poštne zveze še izboljšale, saj odhajajo dnevno še trije potniški vlaki proti Ljubljani. To bo v veliki meri koristilo gospodarskemu in kulturnemu razvoju našega mesta, ki je posebno v novih razmerah postalo važno gospodarsko in kulturno središče naše Dolenjske ter je bodoči razvoj mesta danes bolj kot kdaj naveden na Ljubljano. Oblastva so že zagotovila, da bo tudi to važno vprašanje, od katerega uspešne rešitve je odvisen ves nadaljnji gospodarski in kulturni razvoj našega mesta in vse Dolenjske, v najkrajšem času ugodno rešeno, kar je tudi največja želja vsega tukajšnjega prebivalstva.

n— **Občinska seja.** V petek 20. t. m. bo ob 17. uri v mestni občinski poslovalnici javna seja občinskega odbora. Za sejo je med prebivalstvom mnogo zanimanja, ker se bo na tej seji razen obravnave tekočih zadev sklepalo tudi o odobritvi računskega zaključka za proračunsko leto 1939-1940, o porabi prebivalstva iz proračuna za 1.939-40, o napravi športnega igrišča ter o določitvi izrednega kredita za podpore beguncem.

n— **Naše naročnike, čitatelje in inserente obveščamo,** da je z današnjim dnem prevzel vodstvo naše podružnice v Novem mestu gosp. Bogdan Pušenjak, ki je tudi edini pooblaščen, da sprejema inserate za naš list.

S Spodnje štajerske

Ustanavlja se Veliki Maribor. Kakor poroča »Tagespost«, je 15. t. m. stopila v veljavo naredba načelnika civilne uprave za Spodnjo štajersko, s katero se priključuje mariborskemu mestnemu okrožju 24 okoliških občin. S tem je postavljen temelj za razvoj Velikega Maribora. Veliki Maribor bo odslej šte 70.000 prebivalcev.

Mariborski stari grad bo postal muzej. V starodavnem mariborskem gradu, katerega prve zidove je dal v drugi polovici 15. stoletja zgraditi cesar Friderik III., da bi podprl mestno zidovje na severovzhodni strani pred turškimi napadi, urejajo zdaj nove oblasti zgodovinski muzej. Ob tej priliki prinaša graška »Tagespost« daljši članek s fotografiranimi posnetki gradu in dvoran in izčrpnim zgodovinskim opisom. Na kraju poroča, da so bile v starodavni grad leta 1938. po primerni adaptaciji preseljene že večidel vse zbirke deželnega muzeja. Ta je imel zbranih nad 15.000 predmetov, ki so potekali v glavnem s področja Mure in Drave in je imel torej izrazito spodnještajersko obeležje. Bogata zbirka je bila priča narave te dežele in njene preteklosti iz zbirke predzgodovinske dobe preko rimske dobe, preseljevanja narodov v pozni srednji vek pa do novejših časov. Zelo številno je v zbirkah tega muzeja zastopana predzgodovinska keramika, izdelki narodne umetnosti, meščanske obrti in baročne umetnosti, povsem pa jim manjkajo ostanki poznega srednjega veka.

Smrtna kosa, 57letni posestnik Vincenc Skrobar iz Sv. Rutona v Slov. gorah, je preminil v mariborski bolnišnici. V Hočah pri Mariboru je umrla 63letna zasebnica Leopoldina Jeglič: v Mariboru pa 41letna zasebnica Matilda Neratova.

Posebne živilske izkaznice za delavce, ki so zaposleni pri težkem delu, bodo izdane s 1. julijem na spodnještajerskem področju. Zadevna odredba točno določa, kdo se lahko smatra za delavca, zaposlenega s težkim delom. Vsi obratovodje na navedenem področju morajo do 20. t. m. predložiti seznam teh delavcev poslovalnici obratnega nadzorstvenega urada v Mariboru.

V novo puško garnizijo so vkorakali oddelki gorskih pionirjev, ki jih je pozdravil župan Albrecht Schärner.

Vesti iz Hrvatske

Na Hrvatskem so bili izdani novi ukrepi proti židom. V smislu novega zakonskega dekreta o dolžnosti prijave židovskega premoženja in podjetij so židje dolžni v 24 dneh prijaviti svoje premoženje uradu za gospodarsko obnovo. V istem roku morajo židje prijaviti tudi vse svoje premoženje, ki so ga odsvojili po 10. februarju tega leta. Odsvojitve židovskega premoženja je dovoljena samo z odobritvijo ministrstva za narodno gospodarstvo. Zakonski dekret določa tudi zelo stroge kazni za tiste, ki bi prikrivali židovsko premoženje. Po uredbi o spremembi židovskih priimkov in o oznaki židov in židovskih tvrdk so razveljavljena tudi vsa dovoljenja o preimenovanju, nova pa se ne bodo izdajala. Židovske tvrdke morajo imeti posebno napise, židje po poreku, stari nad 14 let, pa morajo nositi židovski znak v obliki okrogle pločevinaste tablice. Hkrati je izšel tudi zakonski dekret, po katerem se ugotavlja rasna pripadnost državnih in samoupravnih uradnikov in pripadnikov samostojnih akademskih poklicev.

Letalska zveza med Zagrebom in Italijo. V kratkem se bodo pričela z Italijanskim letalsko družbo pogajanja za uvedbo letalskih zvez med Zagrebom in Italijo preko Sušaka in Benetk. Hrvatska bo zvezana z vsemi italijanskimi letalskimi linijami.

Vojskovodja Kvaternik je imenovan za doglavnik. Na svojega godu dan je dr. Ante Pavlič z odredbo imenoval vojskovodjo Slavka Kvaternika za doglavnik. S tem je postal član sveta doglavnikov v glavnem ustaškem stanu, ki sestoji iz 12 doglavnikov in 7 poglavnih pobočnikov. Ta svet odloča o vseh upravnih poslih ustaškega pokreta.

Napredovanje gojencev vojaških akademij. »Vestnik vojnih naredb in zapovedi prinaša poveljnikovo odredbo, s katero so na predlog vojnega ministra napredovali v čin poročnika gojenci-naredniki pehotne in pomorske akademije.

Gospodarstvo

K obvezni zamenjavi dinarjev v italijanske lire

Za imetnike dinarjev je določen zelo ugoden tečaj

Kakor poročamo na drugem mestu, je s Kraljevo uredbo, objavljeno v uradnem listu Kraljevine Italije z dne 17. t. m. predpisana obvezna zamenjava dinarjev v lire. Obtem je v zvezi s to zamenjavo predpisano, da se bodo dinarji zamenjali v lire po znatno ugodnejšem tečaju, namreč po tečaju 38 lir za 100 din, medtem ko je doslej veljala relacija 30 lir za 100 din.

To znatno izboljšanje tečaja pri zamenjavi dinarjev v lire je prijetno presenetilo vse naše prebivalstvo in je nov dokaz pravičnosti in ter velike naklonjenosti, ki jo izkazuje Duce prebivalstvu ljubljanske pokrajine. Vest o določitvi višjega tečaja, ki bo veljal pri zamenjavi dinarjev v lire, se je raznesla danes dopoldne z vso naglico po mestu, opoldne pa je vsebino razglašala objavlj »Slovenski Narod«. Kakor je pri takih ukrepih neogibno potrebno, je do današnjega dne ostala določitev višjega tečaja v popolni tajnosti. Niti o možnosti spremembe tečaja ni bilo nikomur nič znano in tudi denarni zavodi so zvedeli o spremembi tečaja in o zamenjavi šele danes dopoldne. Tako je bilo preprečeno, da bi kdo na škodo neobveščene javnosti izkoristil spremembo tečaja. Posamezniki, ki so imeli v blaginjah lire, sprejete v plačilo namesto dinarjev, za dotični znesek lir seveda ne bodo mogli izkoristiti višjega tečaja, toda ogromna večina prebivalstva ima predvsem dinarje in vsi ti imetniki dinarjev bodo dobili za vsakih sto dinarjev po 38 lir, to je 8 lir več, kakor bi dobili po dosedanem tečaju. Pri tem je treba tudi vpoštevati, da so lire, ki so v teku zadnjih dveh mesecev prišle v promet v naših krajih, po večini pritekale v javne blaginje, kar se opaža običajno pri vsaki zamenjavi valute.

Že v aprilu, ko je bil začasno določen tečaj 30 lir za 100 din, smo na tem mestu opozorili, da je bilo prav določiti razmeroma višji tečaj lire nasproti dinarju (3.33 din za lito), da se prepreči tihotapstvo dinarjev in lir zlasti v prometu med posameznimi pokrajinami bivše Jugoslavije. Če bi bil takrat določen za imetnike dinarjev ugodnejši tečaj nasproti litri, bi v ljubljansko pokrajino pritekale dinarske novčance, odtekale pa bi novčance v lire, kar bi bilo na škodo italijanske lire. Drugi razlog za določitev prvotnega tečaja je bila potreba, da se razmerje dinarja nasproti litri spravi bolj v sklad s paritetno kupne moči ene in druge valute. Kupna moč dinarja je zlasti v zadnjem letu precej popustila, kar je prihajalo vidno do izraza v rastočem indeksu cen in v rastoči draginji. Cene so v bivši Jugoslaviji v zadnjem letu bolj narasle kakor v drugih sosednih državah, zlasti v Italiji in Nemčiji. Sedaj ko so dinarji v ostalih ozemljih bivše Jugoslavije že zamenjani ali je v teku zamenjava, je odpadla nevarnost ilegalnega prenosa dinarjev iz drugih ozemelj na ozemlje ljubljanske pokrajine. S tem pa je odpadel razlog, ki je pred dvema mesecema onemogočil določitev ugodnejšega tečaja za imetnike dinarskih novčanic na našem ozemlju. Čeprav ni običaj, da bi se enkrat določena relacija zamenjave spremenila na škodo valute, ki ima zamenjati prejšnjo valuto, je bilo to vendar storjeno v interesu prebivalstva v zvezi z obvezno zamenjavo dinarjev, kar je treba še s tega stališča oceniti kot veliko uslugo, storjeno našemu prebivalstvu.

Razlika med starim in novim tečajem za zamenjavo je prav znatna, kakor je to razvidno iz naslednje primerjave:

dosedanja relacija
100 din = 30 lir   100 lir = 333.33 din

nova relacija
100 din = 38 lir   100 lir = 263.16 din

Novi tečaj 263 din za 100 lir je sicer nekoliko višji nego je znašal pred vojno tečaj v italijansko-jugoslovenskem kliringu (230 din za 100 lir), vendar je treba upoštevati, da prejšnji klirinski tečaj ni bil v skladu s tečajem ostalih deviz na borzahu. Prav zaradi tega je bil že v jeseni 1940 povišan klirinski tečaj marke od 14.80 na 17.82 (v krajih, ki jih je zasedla nemška vojska, je bil pozneje določen tečaj 20 din za marko). Zato je bilo že pred začetkom vojne računati s povišanjem klirinskega tečaja lire.

Ce vzamemo za osnovo, da je znašal pred vojno tečaj za devizo Curih na jugoslovenskih borzah okrog 12.75 din za švicarski frank in da notira deviza Milana v Curihu 22.70 franka za 100 lir, tedaj vidimo, da bi ustrežal predvojnemu relacijam tečaj okrog 283 din za 100 lir. Sedaj določeni tečaj 263 din za 100 lir je torej še ugodnejši, kakor bi znašal pred tremi meseci, izračunan po curiški pariteti.

Tisočaki se zamenjajo samo še ta teden

Iz objave o zamenjavi dinarjev v lire je še posebej opozoriti na določbo, ki se tiče tisočakov. Tisočinarske bankovce je treba predložiti v zamenjavo v prvih treh dneh zamenjalnega roka, to je 19., 20. in 21. junija in morajo biti torej tisočaki zamenjani do vključno sobote, ker pozneje izgube vrednost. Nadalje je treba opozoriti, da velja obveza zamenjave tako za bankovce kakor tudi za kovane denar bivše jugoslovanske države.

Preračunavanje dinarjev v lire

Zaradi lažjega preračunavanja dinarjev v lire po novem tečaju, objavljamo naslednjo tabelo.

1 din	= 0.38 lire	51 din	= 19.38 lire
2 din	= 0.76 lire	52 din	= 19.76 lire
3 din	= 1.14 lire	53 din	= 20.14 lire
4 din	= 1.52 lire	54 din	= 20.52 lire
5 din	= 1.90 lire	55 din	= 20.90 lire
6 din	= 2.28 lire	56 din	= 21.28 lire
7 din	= 2.66 lire	57 din	= 21.66 lire
8 din	= 3.04 lire	58 din	= 22.04 lire
9 din	= 3.42 lire	59 din	= 22.42 lire
10 din	= 3.80 lire	60 din	= 22.80 lire
11 din	= 4.18 lire	61 din	= 23.18 lire
12 din	= 4.56 lire	62 din	= 23.56 lire
13 din	= 4.94 lire	63 din	= 23.94 lire
14 din	= 5.32 lire	64 din	= 24.32 lire
15 din	= 5.70 lire	65 din	= 24.70 lire
16 din	= 6.08 lire	66 din	= 25.08 lire
17 din	= 6.46 lire	67 din	= 25.46 lire
18 din	= 6.84 lire	68 din	= 25.84 lire
19 din	= 7.22 lire	69 din	= 26.22 lire
20 din	= 7.60 lire	70 din	= 26.60 lire
21 din	= 7.98 lire	71 din	= 26.98 lire
22 din	= 8.36 lire	72 din	= 27.36 lire
23 din	= 8.74 lire	73 din	= 27.74 lire
24 din	= 9.12 lire	74 din	= 28.12 lire
25 din	= 9.50 lire	75 din	= 28.50 lire
26 din	= 9.88 lire	76 din	= 28.88 lire
27 din	= 10.26 lire	77 din	= 29.26 lire
28 din	= 10.64 lire	78 din	= 29.64 lire
29 din	= 11.02 lire	79 din	= 30.02 lire
30 din	= 11.40 lire	80 din	= 30.40 lire
31 din	= 11.78 lire	81 din	= 30.78 lire
32 din	= 12.16 lire	82 din	= 31.16 lire
33 din	= 12.54 lire	83 din	= 31.54 lire
34 din	= 12.92 lire	84 din	= 31.92 lire
35 din	= 13.30 lire	85 din	= 32.30 lire
36 din	= 13.68 lire	86 din	= 32.68 lire
37 din	= 14.06 lire	87 din	= 33.06 lire
38 din	= 14.44 lire	88 din	= 33.44 lire
39 din	= 14.82 lire	89 din	= 33.82 lire
40 din	= 15.20 lire	90 din	= 34.20 lire
41 din	= 15.58 lire	91 din	= 34.58 lire
42 din	= 15.96 lire	92 din	= 34.96 lire
43 din	= 16.34 lire	93 din	= 35.34 lire
44 din	= 16.72 lire	94 din	= 35.72 lire
45 din	= 17.10 lire	95 din	= 36.10 lire
46 din	= 17.48 lire	96 din	= 36.48

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov.

Službo dobi

Fanta
za kmetijska dela sprejemem. — Jerman Avdič, Srebrje 11, D. M. v Polju. 11490-1

Čevlarskega
pomočnika
za boljša šivana dela —
tako sprejemem. Rimska
cesta št. 5. 11478-1

Brivskega
pomočnika
sprejemem takoj. Salon
»Drago«, Figovec dvor-
išče. 11474-1

Strojepisko
mlašča moč, iščem takoj.
Predpogoji popolno ob-
vladovanje nemščine in
računanja. Ponudbe s
šifro, ki se vrne na ogl.
odd. Jutra pod značko
»Dobra plača«. 11481-1

Čevlarskega
pomočnika
spesobnega za vsestransko
samostojno delo —
sprejemem takoj. Zidan,
Ljubljana, Zalokarjeva
ul. 6. 11508-1

Postrežnico
pridno, pošteno, sprejemem
za dopoldanske
ure. Sp. Šiška, Cernotova
ulica 31, I. nadst. 11509-1

Frizerka
prvovrstna moč, dobi takoj
mesto. Služba stalna!
Istotam sprejemem
vaje. Ziegler Rudolf,
Šmartinska c. 11512-1

Službe išče
z znanjem italijanščine
išče službo bodisi v bu-
fetu, slaščičarni ali tra-
fiki. Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod značko
»Zanesljiva in zmožna«. 11497-2

Mlada natakarka
simpatična, perfektna v
italijanščini in nemščini
išče službo. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Boljša«. 11469-2

Vajenci (ke)
Frizersko vajenko
sprejme takoj — salon
Klopčaver, Resljeva c. 16
11496-44

Učena

za školsko delo sprejemem
v Ljubljani. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Učena«. 11479-44

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih cenah

CERNE — juvelir,
Ljubljana, Wolfova
ulica 8-34

Prodaj

Kotel
s pečjo, železen, emajli-
ran, cca 80 l, dobro
ohranjen, prodaja: ABC,
Ljubljana, Medvedova c.
8 (poleg kolodvora Ši-
ška). 11494-6

Otroški voziček
globok, skoraj nov, prodaj.
Vodmatska c. 14,
Končnik. 11491-6

Otroški voziček
globok, napredaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
11501-6

SOLVAN
je odličen in cenen na-
domestek mila. Ne škodu-
je perilu. Dobi se ga
v trgovini Lavrič, Celov-
ška 28. 11511-6

Kupim
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRNO PLATINO
BRILJANTE
SMAKROV SARIJE SUHE
BISERE, LTD. STARIŠKI
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TYRŠKA
JOS. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLON

Vse vrste
fotoaparatorov
kakov. Leica, Contax,
Rolleiflex in ves fotogr.
pribor kupuje po dnevnici
ceni Foto Tourist — Loj-
ze Smuc, Ljubljana, Ale-
ksandrova cesta 8. 35-7

Gostilniške
stole in mize
kupim. Marinič, Prečna
ulica 6. 11480-7

Plinski kuhalnik

(rešo) na 2 odprtine, še
rabljen, kupim takoj. —
Nujne ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod značko
»Plinski rišo«. 11463-7

Stanovanje

Dvosob. stanovanje
in trgovski lokal z eno-
sobnim stanovanjem od-
dam takoj. Vprašati na
Celovski cesti 49, od 15.
do 16. ure. 11489-21

Enosob. stanovanje
v centru, v I. nadstrop-
ju takoj oddam. Vidov-
danska 16. 11490-21

Sobo odda

Opremljeno sobo
sredi mesta, poseben
vhod s hodnika, elektri-
ka, parket, oddam samo
stalnemu solidnemu go-
spodu, Prečna ul. 8. 11477-23

Dve sobi
lepo opremljeni, vezani,
s posebnim vzhodom, s
kopalnico, oddam. Blei-
weisova 3/III., desno. 11483-23

Lepo solčno sobo
z dvema posteljnima od-
dam dvema gospodoma.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 11471-23

Sobo
oddam eni ali dvema go-
spodinjama ali zakon-
skemu paru za takoj. —
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 11470-23

Opremljeno sobo
oddam takoj z dvema
posteljnima dvema go-
spodom. Ulica na Grad
Štev. 9. 11485-23

Sobe išče

Prazno sobo
s skupno kopalnico
iščem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod šifro
»Julij«. 11450-23a

Gospod
drž. uslužbenec, išče
opremljeno sobo. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod šifro »Tako«. 11492-23a

Veliko sobo
za damski modni salon
iščem za takoj. Ponudbe
z navedbo najemnine na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»V centru«. 11482-23a

2 opremljeni sobi

z uporabo kopalnice in
s posebnim vzhodom, ali
celo opremljeno stano-
vanje, najraje v villi, —
iščem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod šifro »Cena
ni važna«. 11456-23a

Sobo

lepo opremljeno, s po-
sebnim vzhodom, upora-
bo kopalnice, samo v
centru, iščem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
šifro »Boljša soba«. 11467-23a

Opremljeno sobo

ali kabinet, s posebnim
vzhodom, blizu pošte,
kolodvora ali na Taboru
išče uradnik, stalno na-
meščen v Ljubljani. Po-
nudbe za takojšnjo vse-
litev na ogl. odd. Jutra
pod šifro »Miren«. 11486-23a

Posest

»REALITETA«
posetna posredovalnica
v Ljubljani je samo
v PRESERNOVI ULICI 54
Nasproti glavne pošte
Telefon 44-20

Kupim takoj

večjo hišo ali več manj-
ših, tudi lepe parcele,
skupno do štiri milijone.
Ponudbe neposredno od
lastnikov pošljite na ogl.
odd. Jutra pod »Indu-
strijalec — begunec«. 11435-20

Do 800.000
kupim stanovanjsko ali
trgovsko hišo. Plačam
takoj. Naslov in ceno
oddati v ogl. odd. Jutra
pod »Štajerski Slovenec«
11434-20

Prodajamo -
kupujemo
vsakovrstne hiše, parce-
le, posestva, gozdove itd.
Za več informacij, realiteta
pisarna, Ljubljana, Tav-
čarjeva ul. 10, telefon
35-64. 11372-20

Hišo v Ljubljani
najraje s malim vrtom
na periferiji mesta, ku-
pim, proti takojšnjemu
plačilu od 200.000 do din
300.000. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Hiša z vrtom«. 11484-20

Parcelo
v elitni četrti prodam.
Samo resen direktan ku-
pec na pošlje naslov na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Elitna centra«. 11500-20

Kupim takoj
malo hišo v Ljubljani
ali okolici. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Plačam takoj«. 11088-20

Auto, moto

Poltovorni avto
predelan na pogon z og-
ljem, kot v novem stan-
ju, z novimi gumami,
napredaj za 38.000 din.
Generator delavnica, —
Tyrševa 13 (Figovec, le-
vo dvorišče). 11503-10

Motorno kolo

Zündapp 200 ccm, sko-
raj novo, napredaj. In-
formacije pri Berlić, Ce-
lovska 287. Tel. 49-83. 11468-10

Kupim

stare osebe in tovorne
avtomobile. Plačam vi-
soko ceno. Generator delav-
nica, Tyrševa 13 (Figo-
vec, levo dvorišče). 11510-10

Bencin

se ne dobi, zato si pu-
stite predelati Vaš oseb-
ni avto na pogon z og-
ljem. Generator delav-
nica, Tyrševa 13 (Figo-
vec, levo dvorišče). 11506-10

Kolesa

Damsko in
moško kolo
luksus model, najboljša
svetovna znamka, zelo
ugodno napredaj. Gene-
rator delavnica, Tyrševa
13 (Figovec, levo dvor-
išče). 11505-11

Damsko in
moško kolo
luksus model, najboljša
svetovna znamka, zelo
ugodno napredaj. Gene-
rator delavnica (Figovec,
levo dvorišče). 11504-11

Glasbila

Gramofon
salonski, dobro ohran-
jen in večje število
plošč, prodaja ABC, Ljub-
ljana, Medvedova c. 8,
(poleg kolodvora Ši-
ška). 11493-26

Stroji

Generatorje
najnovejše modele za
osebne in tovorne avto-
mobile ima na zalogi
Generator delavnica, —
Tyrševa cesta 13 (Figo-
vec, levo dvorišče). 11507-29

Informacije

Potujemo v
Maribor in Celje
naročila trgovskega in
privatnega značaja spre-
jemamo do sobote 21.
t. m. opoldne. »Servis
biro«, Ljubljana, Sv. Pe-
tra cesta 29, II. nadst.
Telefon 21-09. 11502-31

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Potujemo v Beograd in Zagreb

Naročila trgovskega in
privatnega značaja spre-
jemamo do sobote dne
21. t. m. opoldne. Servis
biro, Sv. Petra c. 29, II.
Telefon 21-09. 11473-31

Revna begunka

z več otroci, prosi do-
brosrčno osebo za pokio-
nitev otroškega vozička.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 11488-31

Lastnik avtomobila

»Peugeot«
brez tablic, ki je bil od-
dan jugoslovenski vojski
na Vrhniki, naj se javi
na podružnico Jutra v
Novem mestu pod šifro
»Peugeot«. 11487-31

Vsakovrstni prevozi

SEMEŃIĆ
Privoz 13
Telefon 36-92

KLISEJE

ENO IN
VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 23

Ženitve

Znanja z
intelligentno damo
35-38 let, čedne zunaj-
nosti, visoke postave,
želi samostojen gospod
do petdesetih let. Dopise
pod značko »Slučaj«
prosi na »Servis biro«,
Sv. Petra cesta 29, II. n.
Ljubljana. 11473-25

Razno

PREMOG
DRVA — nudi
I. Pogačnik
BOHORICEVA 6
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Praška domača mast

čisti in zdravi rane.
Dobi se v vseh lekarnah.
R. d. št. 2/41

CERCASI RAPPRESENTANTI introdotti maglie

re-affini. Scrivere FIMAP, Prato (Toscana).
ISCERVO ZASTOPNIKE uvedene v stroki triko-
taže in podobnega blaga. Naslov: FIMAP, Prato
(Toscana).

TRENTENNE POSSIDENTE laureato giurispru-

denza occuperebbesi presso seria ditta commer-
ciale o azienda agraria mifi pretese. Fermo po-
sta Roma, Tessera postale 967834.

TRIDESETLETNI POSESTNIK, doktor prava, bi

sprejel mesto pri resni trgovski tvrdki ali kme-
tiskem podjetju pod skromnimi pogoji. Poste
restante, Roma, Tessera postale 967834.

Obnovite naročnino!

MOHAR JOSIP
posestnik

Dotrpel je naš ljubljani brat, stric, svak in nečak, gospod

Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 19. junija 1941 ob 1/3. uri
popoldne z Žal — kapele sv. Andreja — k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 17. junija 1941.

Žalujoče rodbine:
Mohar, Seidl, Rebolj, Kotar

Sunaro Ano, roj. škarica
posestnico in gostilničarko

K večnemu počitku jo bomo spremili v četrtek, dne 19. junija 1941 ob 5. uri
popoldne z Žal — kapele sv. Nikolaja — k Sv. Križu, kjer jo položimo v za-
časno grobnico.

LJUBLJANA — ŠIBENIK, dne 17. junija 1941.

Globoko žalujoči:
Ivo — mož, Tonka — hčerka
in ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

BOJ ZA MOMPRACEM

Pustolovski roman

»In kje so drugi, milord?«
»Zase lovijo,« je odvrnil Portugalec, »ako niso
vsi pobegnili.

Od nikoder ne slišim več strela.
Da vidimo, ali se kdo odzove!«

Yanez je dvakrat ustrelil s puško v zrak. Med
streloma je nekoliko počakal.

Čez kakih deset minut so začuli gosto streljanje,
nato pa strašanski hrup.

Lucy, Yanez in Kamamuri so hitro nabili svoje
puške.

»Divji sloni beže,« je rekel Yanez, ki je stal ob
robu gnezda. »Sultanovi gonjači so najbrže izsledili
veliko čredo in pričenjajo lov.«

Slišati je bilo krike ljudi, žvižganje svinčenk in
trobljenje slonov.

Ves gozd se je zamajal.

Koder so hrumeli velikani v svojem divjem diru,
so se podirala izruvana drevesa, kakor bi jih žel
velikanski srp.

»To vam je lov!« je rekel Kamamuri. »Kaže, da
so sultanovi ljudje mahoma postali velik lovci.«

Gonjači so strašili debelokožce s salvami iz pušk,
da bi jih zavrnili v tisto stran, kjer jih je čakala
že pripravljena velika past.

Kadar si hoče kak sultan priskrbeti slonov, poš-
lje svoje gonjače in nekaj ukročenih debelokožcev

33 v gozdove.

Samice rade pomagajo pri tem zvijačnem lovljen-
ju svojih soplemenjakov.

Za takšne pogoje je treba veliko prostora in
mnogo ljudi.

Najprej pripravijo past iz debel, ki jih zabijejo
v tla tako na gosto, da se veliki debelokožci ne
morejo preriti skozi nje.

Ako zaide čreda slonov v to ogrado, ima le še
malo upanja, da bi ušla, kajti zvijačne samice jih
priganjajo z dobrikanjem, milovanjem in, če je
treba, tudi s tem, da z rilci krepko udrihajo po
njih. Takisto je, kakor bi čutile v tem, da priprav-
ljajo živali, ki so se doslej klatile po šumah, ob
zlatu prostost, nekakšno posebno, divje veselje.

Za vsakim debelom se skriva človek, ki je oskrb-
ljen z močnimi vrvmi, da zveže ujetnikom noge,
če se upirajo.

»Podoba je, da gre lov že h koncu,« je Kama-
muri rekel Yanezu.

»Ali splezamo doli?«

»Lahko bi nas zadel svinčenka. Sultanovi pod-
ložniki so s strelivom zelo potratni in pokajo ka-
kor slabo izvežbana vojska.

»Tudi tu gori, gospod Yanez, ni žvižganja konca
ne kraja.«

»Lezita,« je Portugalec odvrnil. »Nekaj se mi
zdi.«

»Kaj mislite, gospod Yanez?«

»Med sultanovimi gonjači morajo biti tudi mor-
narji s potopljenega parnika, kajti streljanje ne
preneha, čeprav ni o slonih in orangutanah ne duha
ne sluha več.«

»Ste tudi vi začutili, da merijo baš na nas?«

»Stavil bi, da tiči za vsem tem prekleti John
Foster.«

»Kaj menite, da vas hoče ubiti?« je vprašala Ni-
zozemka.

»Tisti mah so prižvižgale Portugalce tri svinčene
mimo glave in ga prisilile, da se je potuhnil.

»Po nas streljajo, gospod Yanez,« je rekel Ind,
ki je skrbno skrival glavo, da mu je ne bi kakšna
krogla prevrtala.

»Kar naj, tudi na nas pride še vrsta.

Dokler ni Foster spravljen s poti, bomo v večni
nevarnosti.«

»Kaj ko bi jim odgovorili, gospod Yanez? Če
nas napadajo, se pač menda smemo braniti.

Pravica je na naši strani.«

Sloni, prestrašeni po hrupu gongov in strelja-
nju, so se menda spet vračali.

Spet so padala drevesa, kakor bi jih podirali ve-
likani.

Drevo, na katerem je bilo gnezdo, je mahoma
dobilo tako neznanjski sunek, da so Yanez, Kama-
muri in Nizozemka padli drug na drugega.

»Drevo se podira!« je zavpil Kamamuri.

»Da se nihče ne gane iz gnezda,« je rekel Yanez.

»Utegne nam še koristiti.«

Nov sunek je izruval drevo s koreninami vred,
tako da se je jelo počasi nagibati.

»Nikar ne streljaj, Kamamuri!« je zaklical Ya-
nez. »Hraniti moramo naboje, dokler ne bomo na
tleh.

Zvabili so nas v past in bi nas radi ugonobili,
ne da bi se jim bilo treba boriti.

K sreči pa nas še nimajo v pesteh.«

»Mislite, da so nam nagodili to reč mornarji?«
je vprašal Kamamuri.

»Prepričan sem.«

»Toda v sultanovem taboru nisem videla nobe-
nega.«

»Gotovo so previdni in se bojé pokazati,« je Ya-
nez odvrnil. »K sreči imam dvanaest mož, ki se
jim ni treba bati sultanovih vojakov.

Pozor! Držite se!«

Drevo, ki so ga bile prej prestregle ovijalke, se
je jelo spet nagibati proti tlom.

»Ne vidiš pod nami nikogar?« je Yanez vprašal
Kamamuri.

»Pač, gospod Yanez,« je od